

ÅTVIDABERG

Uppdraget heter nästa film i BIO 16-serien i Åtvidaberg. Det är en svenskproducerad film, baserad på Per Wahlöös roman med samma namn. I huvudrollen återfinns Thomas Hellberg.

Nu märks det att julen står för dörren

Nu minsann börjar det märkas att det ska till att bli jul i år också. Kung Bore har redan garnerat omgivningarna med vit dekorativ snö. Om den sedan får ligga kvar till jul är förstås en annan sak. Men julkänslan mår bättre av lite snö.

Under det kommande veckoslutet brakar det loss ordentligt med julmarknader, försäljningar m m. Men det är kanske också så det ska vara den första advent. Med julskyltning, extra pådrag i kyrkorna o s v.

På fredagen blir det syföreningsauktioner i bl a Grebo och Rumma. På lördagen anordnas den traditionella försäljningen av terapiarbeten på Östergården där det brukar samlas massor av julklappsköpare. Samma dag sjunger ungdomskören in advent i Åtvids gamla kyrka.

På söndagen anordnar Lions sin Julmässa. I år förlagd till Gamla torget och Verksgatan. Här ska luciakandidaterna presenteras. De hantverkare och affärsmän som normalt håller till på Verksgatan finns förstås också på plats.

I sporthallen kommer ÅFF att sätta prägeln på verksamheten genom sin julmarknad och en turnering i innefotboll mellan allianslaggen.

Pingstkyrkan har non-stopmöte hela dagen med deltagande av samtliga sång- och musikgrupper. Frälsningsarmén anordnar julmässa med luciätåg. Åtvidskorpen startar på söndagen upp årets omgång av Bröderna Ahlséns vandringspris. Så nog finns det att göra alltid.

2/12

Irene Johansson har tagit initiativ till skridskobytardagar i Grebo. Hemma i köket har hon nu massor av skridskor och glädjande nog också intresserade kunder

Bytesträffar har man ju hört talas om. Träffar där skidåkare, kanske främst de som åker alpint, köper, säljer och byter begagnad utrustning. Men man kan byta annat också. Tex skridskor.

För också skridskor kostar en bra slant att köpa nya. Skridskor blir snart urvuxna av barn utan att skridskorna hunnit slitas nämnvärt. Hur var det exempelvis under de "gröna" vintrarna i början på 70-talet?

En som tagit fasta på det dåliga utnyttjandet av skridskor är Irene Johansson på Bäckstigen i Grebo. Hemma i köket har hon ställt till med skridskobytardagar, visserligen uppbackad av Friluftsräm-

Bra i Grebo:

Skridskobytardagar hemma hos Irene

jandet men i praktiken helt på egen hand.

Idén fick jag egentligen förra året, berättar hon. Då var hon ledare för Främjandets barnskridskoskolor i Grebo. Under vintern såg hon då och då lappar i affären där föräldrar sålde eller köpte

skridskor. Varför inte organisera det hela litet? tänkte hon och gjorde det.

Väggtidningsvägen har hon upplyst människorna i byn om att man kunde lämna in eller köpa skridskor hos henne. Irene ställer

upp med hela arrangemanget, gratis förstås. Första dagen fick hon in ett 20-tal par. Redan då sålde hon några par och fick beställningar på flera. Det är helt klart att det finns ett behov av sådan här verksamhet, säger hon.

Egentligen är det här ett försök, förklarar Irene Johansson. Får man bara hålla på ett par år ska vi nog se till att skridskorna här i Grebo utnyttjas ordentligt. För visst är det väl tokigt att köpa flera nummer för stora skridskor åt sina barn bara för att skridskorna ska kunna användas mera. Och visst är det väl litet tokigt att köpa spritt nya skridskor för en säsong när man här kan få tag på fullt användbara skridskor för en bråkdel av nypriset.

CHRISTER BERG

Rekord i Åtvid

ÖC måndag 4 december 1978 5

SIF-klubben på Facit hade på torsdagen årsmöte, som samlat ett 50-tal medlemmar. Förhandlingarna leddes av Elis R Svens-

son. De som stod i tur att avgå ur styrelsen omvaldes. Vidare för rättades en rad val till olika förtroendeposter. Däremot beslöt man att valen av arbetsplatsombud ska ske på respektive avdelning. Antalet medlemmar har minskat med 20 till 328. Den genomsnittliga löneökningen vid årets lönerevision kom att ligga på 3,38 procent. Kassan balanserar på 16 400 kr med ett underskott på ca 2 500 kr. Åke Ahlsén, klubbordförande och ledamot i Facits styrelse, informerade om arbetet där

Försäljningen av terapialster på Östergården i Åtvidaberg lockar varje år massor av köpare. I år såldes första dagen för 16 400 kr och det är ett nytt prydligt rekord

Hyresförhandlingar klara i Åtvidaberg

Måttliga höjningar tack vare statslån

Det blir hyreshöjningar i Åtvidaberg från årsskiftet. Hyresgästföreningen i västra Östergötland har i förhandlingar enats om hyrorna i de 712 lägenheter som ägs och förvaltas av stiftelsen Åtvidabergshem. Kallhyran höjs med 6:67 per kvm, vartill kommer ett värmetillegg

Genom att bostadsdepartementet gått ut med löften om lån för underhåll kom parterna redan från början att ligga tämligen nära varandra. Med hänsyn till detta lån begärde Åtvidabergs-

hem att få höja kallhyran med 7:71.

Stiftelsen gick dock med på att pruta ytterligare en krona. Det betyder inte att vi hade prutmån på vårt bud, menar stiftelsens sty-

på 1:55. Värmetillegget gäller dock inte bostäderna i de tre husen i kvarteret Åsen. Uppgörelsen innebär ett påslag med närmare 60 kr i månaden för en trerumslägenhet på 85 kvm. Som jämförelse kan nämnas att förra årets avtal medförde en höjning med 13 kr per kvm.

relseordförande Evert Johansson, men till stor del på att det var för litet att vinna ekonomiskt på en strandning av förhandlingarna.

I uppgörelsen ingår vidare att kallhyran för lokaler höjs med 10 proc. Garagehyrorna höjs i Eksätter med 2 kr i månaden och i Långbrott med 3 kr. I Solrosen sänks de med 15 kr. För samtliga parkeringsplatser utgår oförändrad hyra med 15 kr i månaden.

I totalhyran ingår numera kostnader för trappstädning och tvättavgifter. Båda parter har rätt att påkalla förhandlingar den 1 april nästa år om förändringar av värmekostnader uppstår.

Av totalhyran utgår från årsskiftet till hyresgästföreningen 0,5 proc till fritidsverksamhet, 0,3 proc i förhandlingsersättning och 0,4 proc i boendeinflytandeersättning. Dessa pengar hålls dock inne tills hyresmarknadskommittén bestämt hur de ska behandlas.

□ Ovisst framtid

I protokollet anger stiftelsen Åtvidabergshem att man ser allvarligt på framtiden. Man försäkrar att man gjort ett kraftigt försök att få så låga hyreshöjningar som möjligt. Samtidigt har styrelsen till uppgift att se till att stiftelsen blir ekonomiskt självbärande.

— Vi har nagelfarit varenda utgiftspost, säger Evert Johansson. Det här avtalet innebär att marginalerna är försvinnande små.

Några större konsekvenser på underhållet ska det inte få tack vare underhållslånen. Men vi ska komma ihåg att de lånen ska betalas tillbaka. Vi kan bara hoppas att de skrivs av.

Nu, menar Evert Johansson, måste hyresgästerna hjälpa till att hålla kostnaderna nere. Det kan man göra genom sparsamhet och aktsamhet.

Hyresgästföreningen å sin sida pekar på den allt större hyres-

tröttheten och på att krisen för de allmännyttiga bostadsföretagen inte kan lösas med hyreshöjningar.

□ Kan inte acceptera

— Vi kan inte acceptera högre hyror, säger Sten Brandt på hyresgästföreningen i Åtvid. Jag vet inte vad det kan bero på men faktum är att hyrorna i Åtvid är bland de högsta i länet. Kan inte stiftelsen klara av situationen ser jag ingen annan utväg än att stat och kommun måste gå in och hjälpa hyresgästerna.

Sten Brandt säger vidare att de outhyrda lägenheterna i Eksättersområdet inte drar så stor kostnad som man kan tro. En annan sak är att de som bor i området inte ska behöva betala för lägenheter som står tomma.

Knappast någon gång har alla lägenheter i Eksättersområdet varit uthyrda på en gång. Som mest stod närmare 90 lägenheter tomma. Från Åtvidabergshems sida har under de senaste åren lagts ner stor möda på att göra Eksätter mera attraktivt. Man har satsat på miljö och man har byggt en fritidsgård. Redan har sexton gamla lägenheter gjorts om från tvåor till större och mindre bostäder. Alla är uthyrda och fler liknande projekt är på gång. I dag står ungefär 30 lägenheter tomma i Eksätter.

□ Applåderar stiftelsen

Självklart applåderar vi de försök som stiftelsen gör för att piffa upp Eksätter, säger Sten Brandt, inte minst att man stöder oss i ansträngningarna att få igång en fungerande kontaktkommitté i området. För en sådan grupp är ett utmärkt forum för att få fram de boendes synpunkter till respektive bostadsföretag likaväl som att informera om företagets planer för området.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Få älgar felskjutna. Årets älgjakt är i det närmaste över. Trots att man i år fått tillstånd att fälla ett större antal älgar än vanligt blev antalet anmälda felskjutningar litet. Polisen i Åtvidaberg har fått in anmälningar om tre fall, vilket är mindre än normalt. I två fall har respektive jaktlag själva anmält händelsen. Man har i båda fallen tagit fel på kalv och kviga. I det tredje fallet lär jaktlaget har efterräkningar att vänta.

Ett inbrott förövades natten till söndagen i Shells bensinstation vid Linköpingsvägen. Gärningsmannen hade tagit sig in genom att slå sönder en ruta. Inne i lokalerna tog man en väska som man sedan tog med sig bytet i. Bl a stals cigaretter och musikkassetter. Värdet av det stulna har ännu inte beräknats.

Advent i Grebo. Hundratalet Grebobor sökte sig på söndagen till högmässan i Grebo kyrka. Adventsgudstjänsten leddes av komminister Per Boo. Vidare medverkade Grebo kyrkokör under ledning av kantor Rolf Gordon med bl a Otto Olssons Advent. Efteråt fick Siv Angenfelt av Per Boo ta emot kyrkosångsförbundets tioårsmerke i guld för sin medverkan i barn- och ungdomskörerna.

Advent i Yxnerum. Högmässan på första advent samlade en tämligen stor menighet i Yxnerums kyrka, där predikan hölls av kyrkoadjunkt Göran Dellskog. Åtvidabergs manskör medverkade under ledning av Nils Ahlin och med Ulla Runesson som solist. Kantor var Britta Kindsjö och till psalmerna spelade Arne Gustavsson flöjt. Efteråt bjöd Yxnerums kyrkoråd på kaffe.

Rumma—Mörtebäckskretsens kyrkliga missionssyfsörening hade sin årliga försäljning på fredagen. Sammankomsten som hölls hos Mary och Gunnar Olofsson, Rumma, inleddes med andakt av kyrkoherde Claes-Göran Rosén. Efter kaffeservering vidtog auktion med Ivan Lööv som utropare. Intäkterna uppgick till 4 500 kr och var något högre än föregående år.

Rekord i Grebo. På fredagen anordnade Grebo kyrkliga syfsörening sin årliga försäljning. Man inleddes med en samling i kyrkan där komminister Per Boo talade och Grebo ungdomskör sjöng under ledning av Rolf Gordon. Där efter flyttade man över till Församlingsgården som blev i det närmaste fullsatt när auktionen på handarbeten, ostar m m tog sin början. Allan Rosenberg höll i klubban. Sammanlagt fick syfsöreningen in 7 200 kr och det är ett nytt rekord. Därmed kan de omkring femton medlemmarna i föreningen känna sig mycket nöjda.

Advent i Åtvid. Kyrkorna i Åtvid var välbesökta på söndagen. I stora kyrkan predikade kyrkoherde Arne Nilsson. Kyrkokören medverkade. Vidare deltog blåsare från Åtvidabergs musikkår. Samtidigt hölls ungdomsgudstjänst i gamla kyrkan som var fullsatt. Gudstjänsten leddes av kyrkoadjunkt Göran Dellskog. Under ledning av musiklärare Ingrid Olsberg sjöng skolkören. Vidare medverkade Per-Arne Karlsson med trumpetspel. På söndagseftermiddagen anordnades familjegudstjänst i gamla kyrkan med komminister Bo Linnros som ledare. Här sjöng Åtvids barnkör. Efter förmiddagsgudstjänsterna inbjöd Kyrkans Ungdom till kyrkkaffe i församlingshemmet.

Åtvids ungdomskör sjöng in advent vid lördagens helgsmålsbön i Åtvids gamla kyrka. Åtskilliga församlingsbor hade tagit tillfället i akt att övervara högtidligheten där man nu tänkte det första adventsljuset. Ungdomskören sjöng under ledning av Ingemar Ericsson flera kända advents-sånger. Avslutningsvis framförde Ingemar Ericsson ett postludium.

Massor av folk besökte de två julmarknaderna i Åtvidaberg

Massor av åtvidabergare var ute och rörde på sig på söndagen. Det var julsmytning förstas och pyntat och grannt i och kring affärerna. Sedan var det ju det här med julmässa och julmarknad med Lions respektive Åtvidabergs FF. I år kom det sig att de bådas evenemang kolliderade. Något som säkerligen båda föreningarna tjänade på. För det kryllade av folk på Verksgatan och i Sporthallen. Och en evig ström med människor på väg från den ena marknaden till den andra.

I år hade Lions sett till att julmässan fick en gammal härlig 1700-talskaraktär. Kommittén med Roland Lind i spetsen som planerat mässan fick snilleblixten att förlägga den till Verksgatan. En hel gata med hus från 1700-talet och som under de senaste åren börjat få hyresgäster efter att ha stått tomma i årtal.

Tidigare har julmässorna regelmässigt ägt rum vid eller på Stortorget. Men miljön vid Verksgatan och gamla torget tilltalar uppenbarligen folk i minst lika stor utsträckning för eftermiddagen lång var enda framkomstmöjligheten att med milt våld tränga sig fram.

Samtidigt hade förstas hyresgästerna på gatan passat på att hålla öppet hus. Så det cirkulerade mycket folk i Roothaboa, hos antikvitethandlaren, konstnären Bernt Holmström och fotografen Gunn Åberg.

Lions själva bjöd inte bara på högtalarmusik och massor med olika stånd utan hade engagerat de allt mer populära systrarna Lekander att sjunga. Vidare presenterade Sven Trolldal årets fem luciakandidater i Åtvidaberg. Sven Trolldal hade också skrivit dikten i årets julbrev som innehöll en etsning av Erling Johansson.

Från Lions sida säger man att platsen för julmässan var ett lyckokast och att man sannolikt även i fortsättningen förlägger sina julmassor vid Verksgatan. Dessutom hoppas man förstas, sade Roland Lind, att folk får upp ögonen för Verksgatan, både för husen och för de som nu ser till att gatan åter blivit levande.

I missionskyrkan hölls på söndagen adventsgudstjänst med pastor Pär Hugosson som talare och ledare. För det inledande skriftdordet svarade Birgit Johansson. Sångarna sjöng flera sånger med anknytning till advent och ackompanjerades av Marie Birgersson på piano och Siri Jonsson på orgel. Efter gudstjänsten följde samkväm. Pär Hugosson och sångarna höll senare på dagen en andaktsstund på Östergården.

I Sporthallens foajé var det oftast så packat med besökare att man ibland fick nöja sig med att stå utanför och titta. Arrangörerna i Sporthallen, ÅFF:s aktivitetskommitté med Åke Söderqvist i spetsen, beräknade att ca 2 500 personer strömmade igenom foajén. I varje fall tog de 1 500 pepparkakorna slut i ett tidigt skede, säger Åke Söderqvist.

Det var andra året som ÅFF an-

ordnade julmarknad i Sporthallen. Förutom den rent kommersiella delen pågår till kvällen också en fotbollsturnering mellan lagen i Östgötaalliansen. I år gick segern till IFK Norrköping. För ÅFF:s del låg omsättningen på ca 22 000 kr. Det borde räcka för att även i år kunna bidra med omkring 12 000 kr till föreningens verksamhet.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Advent i Björsäter. En mycket stor menighet hade samlats i Björsäters kyrka på söndagen för att vara med om den första högmässan i advent. Bland de närvarande fanns t ex en 50 personer stor grupp pensionärer från Norrköping. Högmässan leddes av komminister Per Boo. Vidare medverkade Björsäters kyrkokör under ledning av kantor Ann Gustavsson. Efter gudstjänsten inbjöd Björsäters lottavdelning till traditionellt kyrkkaffe i församlingshemmet.

Advent i Värna. Värna kyrka var i det närmaste fullsatt vid söndagens adventsgudstjänst som leddes av komminister Per Boo. I gudstjänsten medverkade traditionellt Grebo ungdomskör under ledning av kantor Birgitta Andersson. Efteråt inbjöd Grebo-Värna CKF-avdelning till kyrkkaffe i missionshuset.

Åtvidabergs bästa tipspromenadfamilj ska koras genom aktiviteter i Korpens regi. På söndagen inleddes tävlingen som ska pågå en gång i veckan fram till den 7 januari. De tre bästa resultaten räknas. Vinnaren får en in-teckning i ett vandringspris och ska representera Åtvidaberg när SM i familjemotion avgörs på Skansen i sommar. I premiärömgången deltog 65 personer och det är den bästa siffran på flera år. Bäst lyckades Jan-Olov Andersson som prickade in alla tolv svaren rätt. Men sedan var det hårt med nio på elva rätt och tio med tio rätt. De tre veckopriserna gick till Jonas Andersson, Jan-Olov Andersson och Iris Svenson. Denne Jan-Olov Andersson är densamme som vann förra årets upplaga av vandringspriset.

Grangården blev vandaliserad

Förskolan Grangården i Villahagen har under den gångna helgen blivit utsatt för omfattande vandalisering. Så omfattande att såväl förmiddagsgrupp som eftermiddagsgrupp om vardera 20 barn fick tränga in sig på Ålundagården på måndagen i väntan på uppröjning.

Förövarna hade tagit sig in i lokalerna genom att slå sönder ett fönster. Sedan hade aktiviteterna börjat. Samtliga lampor i alla rum hade slagits sönder. Pianot fick sig en omgång av någon mollstämd person. Tonarmarna på de båda skivspelarna bröts av. Skivor förstördes. Alla säkringar var urskrivade så huset var till råga på allt rejält utkyllt.

På socialkontoret hade man på måndagen ingen uppfattning om värdet av det förstörda.

Polisen är tacksam för att inte säga angelägen om, att få tips från den som kan ha sett eller märkt något.

I Gärdserums kyrka deltog många församlingsbor i högmässan den första söndagen i advent. Kyrkokören medverkade under ledning av kantor Nils Bokblad under högmässan och utförde slutligen som postludium Advent av Otto Olsson. På inbjudan av lottorna och rödakorskretsen följde kyrkkaffe i församlingshemmet med framträdande av kyrkokören. Pensionärerna på Ålderdomshemmet blev sedan bjudna på kaffe. Lottornas egen lucia, Mari Gustavsson, kom på besök med sina tårnor som sjöng julsånger. En andaktsstund hölls av kyrkoherde Claes-Göran Rosén som under högmässan var predikant och liturg.

Musikskolan skolkonserterar

Kommunala musikskolan i Åtvidaberg anordnade på torsdagen en skolkonsert för lågstadieleverna på Långbrottskolan. Konserten som hölls i Alléskolans aula hade rubriken Att gå på musikskola. Musikdirektör Olle Kvarforth presenterade de olika inslagen och lämnade också information om kommunala musikskolans verksamhet.

Under den timslånga konserten hann man visa upp nästan hela utbudet med trumpetare, klarinetter, gitarrister osv. Konserten blev så pass uppskattad att vi troligen kommer att ge övriga lågstadielever i Åtvid möjlighet att höra den, säger Olle Kvarforth som också påpekar att sådan här form av information varit ett önskemål från skolans sida.

Över huvud taget kommer det nu att bli ett mycket närmare samarbete mellan musikskolan och den övriga skolan, fortsätter Olle Kvarforth och pekar på det nyligen fattade beslutet att överföra musikskolan från kultur-nämnden till skolstyrelsen.

I dag nås ungefär 650 elever av musikskolans verksamhet. Det är något mer än den tredjedel som målsättningen lyder på. Men då ska man komma ihåg att det "bara" är ca 300 elever i ämneskurserna och att den resterande delen får musikundervisning i den förberedande musikskolan eller genom sk kompanjonlärarskap i musik i lågstadielklasserna i kommunens ytterområden.

Ungdomskårens julmässa. På lördagen anordnade ungdomskåren inom Frälsningsarmén i Åtvidaberg sin traditionella julmässa. Evenemanget hade samlat fullt hus när löjtnant Gunnar Hedqvist välkomsttalade. Det var fin åtgång på alla de skänkta alster eller handarbeten som mammasy-föreningen förfärdigat. Tillsammans med lotterier och servering inbringade försäljningen ca 3 000 kr. Under kvällen förekom också ett Luciaspel med Annika Gustavsson som Lucia. Hon och Jan Bjernhagen sjöng både solo och duett.

Advent i Hannäs. Vid advents-söndagens högmässa i Hannäs kyrka predikade veniaten Carl-Erik Ståhlbom. Under högmässan medverkade Gullmar Andersson med trumpetmusik. Kyrkokören sjöng under ledning av fru Gurli Fredriksson och utförde bl a som postludium Advent av Otto Olsson. Sedvanligt följde sedan kyrkkaffe i församlingshemmet på inbjudan av kyrkokören som också framträdde med sång under samkväm. Slutligen besöktes Hannäsgården. Carl-Erik Ståhlbom höll en andaktsstund och pensionärerna fick också lyssna till kören som sjöng adventshymner.

Utbildning i stället för avsked för Domusanställda i Åtvidaberg

— Vi är många som sett problemen för detaljhandeln i Åtvidaberg. Hoppas nu att också politikerna får upp ögonen för svårigheterna och ser att det inte är utan grund vi protesterar mot att Dagab ska etablera sig i Åtvidaberg. Som det ser ut i dag verkar det minst sagt onödigt med en ny stor livsmedelshall.

Det säger Monica Henriksson, klubbordförande för de handelsanställda på varuhuset Domus i Åtvidaberg. Detta sedan facket och företaget på tisdagen informerat de anställda om att Domus i början av nästa år inte kan sys-selsätta alla sina anställda. Den utredning som företaget gjort visar att höstens minskade försäljnings-siffror kommer att hålla i sig och inte nå upp till den budget-erade försäljningen.

Konsekvensen blir att man då står med för många anställda. Efter förhandlingar har facket och Konsum Centrala Östergötland enats om att butikerna i ytterom-råderna helt enkelt minskar anta-let anställningstimmar efter vissa normer. I varuhuset skall man i stället för uppsägning med hjälp av statsbidrag, den s k 25-kronan, sätta igång utbildning.

Det betyder för Åtvidabergs del att man ska minska ner 300 arbetstimmar på butiken vid Sunne-botorget. På varuhuset Domus kommer omkring 20 personer, deltidsanställda, att sys-selsättas med utbildning under årets sex första månader nästa år. Det sker under de drygt 2 000 arbetstim-mar som ska bort. Under en stor del av den tiden kommer de be-rörda att få facklig utbildning på arbetstid. Under den övriga tiden skall de utbilda sig inom ett nytt område inom företaget.

Domuschefen i Åtvidaberg, Jan-Åke Colldin, säger att man varit uppmärksam på problemet under hela hösten. Det är inte så ljusa tider för dagligvaruhandeln som en del vill göra gällande, sä-ger han. Domus i Åtvidaberg är inte ensamma om problemen och

jag skulle knappt tro att vi har förlorat några marknadsandelar här. Men folk har helt enkelt mindre att handla för.

Det vi i dag ser är nog bara krusningar på ytan, menar Jan-Åke Colldin. Skulle sedan Åtvida-berg få ett tredje varuhus, ja, då blir det mycket kärt. Och då rä-cker det knappt med utbildning. Vi får väl till att börja med se vad utredningen om dagligvaruhan-deln kommer att utvisa.

På Domus i Åtvidaberg har man i dag 88 anställda varav ungefär 75 procent utgörs av del-tidsanställda. Av samtliga är 69 kvinnor. Under de senaste åren har en viss minskning skett både vad gäller antalet anställda och antalet arbetstimmar.

CHRISTER BERG

Åtvids Lucia

Ewa-Marie Jeppsson, tvåan bland kandidaterna, heter 1978 års Lucia i Åtvidaberg. Hon är femton år och går i årskurs 9 på Alléskolan i Åtvid. Närmare 80 röstsedlar hade lämnats in.

Kröningen kommer att äga rum på onsdag i Åtvids Stora kyrka då kyrkoadjunkt Göran Dellskog ska överlämna luciasmycket till Ewa-Marie Jeppsson. I program-met medverkar också Åtvids un-gdomskör under ledning av Inge-mär Ericsson, Maria Mucchiano-Johansson och Åtvidabergs mu-sikkår. Samtidigt kommer kyrko-herde Arne Nilsson att överlämna utmärkelser till tre unga livräd-dare.

Sammanräkningen av röstsed-larna ägde rum på onsdagen. Se-nare på kvällen gratulerade fri-tidsintendent Göte Björkman och fritidsgårdsföreståndarna Claes Jacobsson och Kenneth Johans-son med blommor och choklad.

Landshövding Per Eckerberg:

Så gott som obefintliga möjligheter ge Åtvidaberg administrativa jobb

— Så länge samhället saknar styrmedel, saknar möjligheter att påverka lokalisering av arbetsplatser, är små orters, t ex Åtvidabergs, möjligheter att få administrativa jobb så gott som obefintliga. Jag satt själv ordförande i en statlig utredning om samhällets styrmedel. Där kom vi fram till att samhället borde ha dessa möjlig-

Det sade landshövding Per Eckerberg under en debatt om sysselsättnings- och lokaliseringsfrågor i Åtvidaberg på onsdagen. Debatten, som egentligen till största delen kom att bestå av en lång rad inledningsanföranden, stod som avslutande punkt på Åtvidabergsdagen. En dag när representanter för olika länsorgan mötte politiker och företagsledare i Åtvidaberg.

I den avslutande diskussionen deltog förutom Per Eckerberg också länsrådet Lars Rydberg, länsarbetsdirektör Sven-Olov Andersson, direktör Göran Arvidsson, kanslichef Assar Holmqvist, näringslivsintendent Jan Nordenström och fyra-fem frågeställare.

□ Handlingsprogram finns

Kanslichefen i Åtvidaberg, Assar Holmqvist, menade att för att få en bättre regional balans i Östergötland bör man dels utarbeta ett handlingsprogram för södra länsdelen, dels se till att den sittande arbetsgruppen för kommunerna i södra länsdelen får en effektivare organisation.

Lars Rydberg genmålde att det redan finns ett handlingsprogram och han redogjorde också för flera av de tretton punkterna i programmet. När vi på länsstyrelsen talar om södra länsdelen så menar vi södra länsdelen och inte enskilda kommuner, även om de flesta punkterna i handlingsprogrammet går att tillämpa på Åtvidaberg. Dessutom, menade Lars Rydberg, tycker vi det är mindre viktigt att skriva rapporter. Det är de konkreta åtgärderna och resultaten som vi måste lägga ner energi på.

□ Gymnasium till länsdelen

Assar Holmqvist betonade att södra länsdelen måste få ett gymnasium och att Åtvidaberg är berett att ställa upp men pengar för att bekosta en utredning. Vidare menade kanslichefen att länsstyrelse och landsting måste känna sitt ansvar och sprida arbeten också till små kommuner, t ex länsdomstolen, lokala skattemyn-

digheten och kronofogdemyndigheten.

Lars Rydberg svarade att om åtminstone två kommuner kunde samarbeta så lär det gå att få ett gymnasium till södra länsdelen. Landshövdingen förklarade att det är regeringen i proposition som avgör var länsdomstolarna ska ligga. Har Åtvidaberg synpunkter ska man framföra dessa till justitiedepartementet.

□ Kommuner konkurrerar

Skolstyrelsens ordförande Roland Johansson m fl menade att det är olyckligt att kommuner konkurrerar med varandra om lokaliseringvilliga företag, att kommuner subventionerar privatföretag.

Talet om kommunala överbud och kommunala auktioner är en

myt, svarade landshövding Per Eckerberg. Han hävdade bestämt att det inte förekommer sådan otillbörlig kommunal konkurrens i Östergötland. Per Eckerberg sade sig också utan tvekan föredra att kommunerna är aktiva och konkurrerar med varandra än att de sitter med armarna i kors. Här passade han också på att ge Åtvidaberg ett erkännande.

Per Eckerberg redogjorde också för sin begäran hos regeringen att få låna 100 milj kr till Östergötland. Det är inte direkt problemfritt att få fram pengar till lokaler, stöd och lån till olika företag. Det har med åren vuxit fram en mastig byråkrati där varje ärenden tar lång tid innan man till slut får avslag, sade han.

Ibland får man emellertid bifall

på sin begäran. Men då har i regel företaget, som inte har sin målsättning riktad mot evigheten, hoppat av eller löst problemet självt.

□ Vill avbyråkratisera

Det har en väldig betydelse i dessa frågor att kunna ge snabba besked, att ha resurser. Men tyvärr har det blivit allt mera trög- arbetat och vi försöker nu den här möjligheten att avbyråkratisera handläggningen i akuta krislägen.

Vi hoppas, fortsatte landshövdingen, att beloppet ska kunna fungera som en larmsignal hos centrala myndigheter. Ändå är förstas summan blygsam i jämförelse med vad man t ex lägger ut på varven.

CHRISTER BERG

Åtvidaberg

Trafikolycka. En kollision mellan två personbilar inträffade på onsdagskvällen på riksväg 35 strax före det s k Smyrnakorset i Åtvidaberg. Den bil som kom från centrum kom över på fel sida av vägen och rände in i sidan på en motande bil. Ingen människa kom till skada, medan bilarna blev kraftigt demolerade och bärgningsbil måste tillkallas.

75 personer i beredskapsjobb

Antalet arbetssökande i Åtvidaberg uppgick vid månadsskiftet november/december till 255 personer. Det är en minskning med ett 50-tal jämfört med situationen för två månader sedan. Alla 255 är inte utan sysselsättning. 75 personer, varav 67 ungdomar under 24 år, är åtminstone till årsskiftet sysselsatta i beredskapsarbete. Vidare har 31 personer ett tillfälligt arbete medan 30 har ett fast jobb men söker något nytt. Kvar står 119 arbetslösa.

Många av dem som söker arbete vill inte flytta från Åtvidaberg. Närmare 80 procent har angett att de söker jobb enbart i Åtvid. Den största gruppen av de lokalt sökande utgörs av kvinnor.

Så är också fallet bland samtliga 255 där kvinnorna uppgår till ungefär 60 proc. Mer än varannan arbetssökande är yngre än 25 år.

Antalet lediga arbeten är fortfarande litet. Vid månadsskiftet hade man på arbetsförmedlingen 18 lediga jobb att erbjuda.

Stölder i Åtvid uppklarade

Under sista dagarna i oktober förövades ett ovanligt stort antal inbrott i sommarstugor i Åtvidaberg. Inbrotten var koncentrerade till området mellan Grebo och Mormorsgruvan. Företrädesvis var det föremål av antikvitets-typ som stals.

Nio av de här inbrotten är uppklarade sedan en Norrköpingsbo erkänt. Mannen erkände sammanlagt närmare 40 inbrott i sommarstugor och fritidshus. När polisen gjorde husrannsakan hos honom fann man något som mera liknade en antikvitetsaffär än en bostad.

Värdet av det stulna i sommarstugorna i Åtvidaberg uppgick till ca 15 000 kr. Det mesta av det stulna har återfunnits och kunnat lämnas tillbaka till ägarna.

Trafikinformation som behövdes

I samarbete med polisen har skolledningen i Åtvidaberg under två veckors tid givit samtliga låg- och mellanstadieelever i kommunen en extra omgång trafikinformation. Anledningen är att man funnit att trafikulturen inte är den allra bästa hos ungdomarna utan att det slarvas litet med lysen, paråkning o s v.

Så under två veckor har Gilbert Carlson på Åtvidabergspolisen besökt skola efter skola tills han haft en eller två lektioner med alla de ca 1 200 eleverna. I första hand har man pratat om cykeln i trafiken men också gått in på gångtrafik och vintertrafik.

Normalt sett ligger skolans trafikundervisning på lärarna och någon gång om året får man hjälp med praktiska övningar av polispersonal från Linköping.

Nu hoppas vi förstås att den här satsningen ska ge återbärning i form av förbättrad trafikultur hos ungdomarna, säger polisinspektör Knut Tingeby. Självklart ställer vi upp när skolan vill ha hjälp med trafikundervisning. Eventuellt kommer vi tillbaka med den här satsningen också nästa år.

14/12

Komikern från Bjälbo

Jag har alltid varit lite för krumelurer. Det säger Nils Nilsson, alias Nisse på Börsen, allas Post-Nisse, som efter pensioneringen satte i gång att karva och gnet, snida och slöjda i både näver och ene och oxhorn.

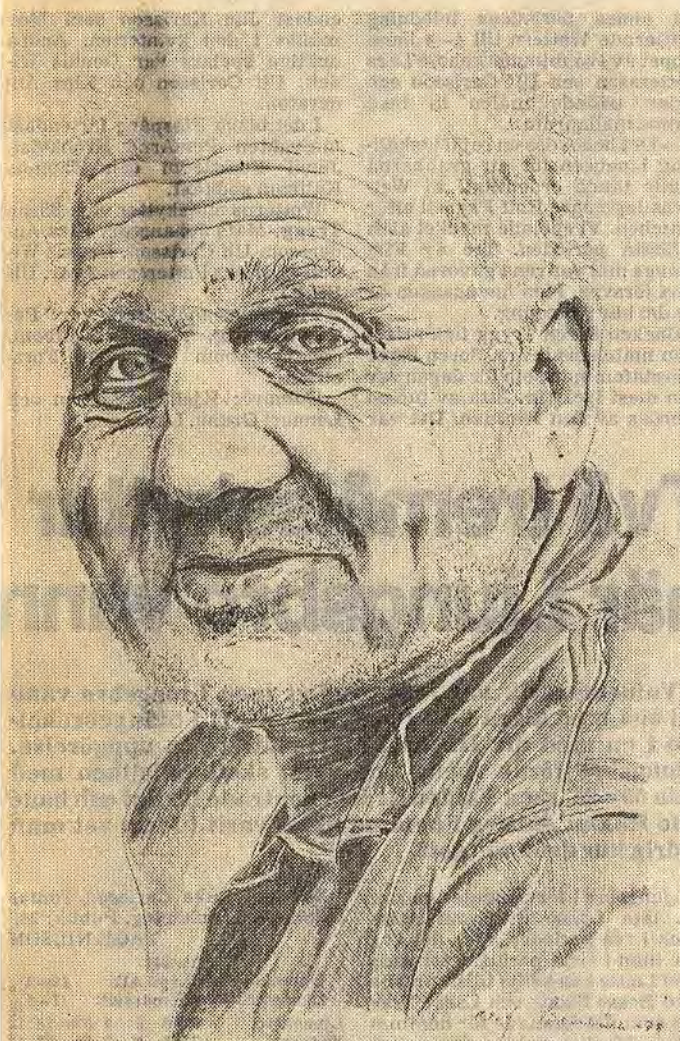
Mera om Nisse på Börsen finns att läsa i en artikel på årets julsidor från Åtvidaberg. I år är julsidorna flera än någonsin — åtta stycken — och fyllda med intressant läsning, bilder och annonser.

Vi bjuder på ett avsnitt ur den 78-åriga debutförfattaren och

i d sotarmästaren Harald Wiklunds självbiografi. Bjälbo-drängen, den bortglömde bondkomikern, presenteras. Gösta Adelswärd skriver om David Drummond, den förste kände piprökaren i Sverige.

I år ställer vi också till med en tävling — Nutid i Åtvid — med många fina priser att vinna. Till slut kan man så här i skink- och aladåbtiden läsa om den u-landsdag som härförleden genomfördes på Central-skolan.

Julen 1978 i Åtvidaberg

Sotaremästare Harald Wiklund, Falerum, på en teckning av Olof Söderbäck. I somras debuterade Sotar'n, nära 78 år gammal, som författare. Då gav han på eget förlag ut sina minnesanteckningar: Från vad jag minns — i d rännstensungen berättar.

Alla borde göra som jag, säger han och menar att folk i allmänhet borde skriva ner sina minnen. Det är inte så noga med grammatiken. Huvudsaken är att du talar sanning, menar han.

Det är inte svårt att språka med Wiklund. Han har lika nära till skrattet som till snusdosan. Och han har mycket att berätta. För Sotar'n har varit med om det mesta (från barnhemmet i Stockholm till skorstenarna i Uknadalen) och han har åsikter om det mesta (moderat som han är med socialdemokratisk bakgrund). Likadan är han i boken. Handfast, jordnära, självbekännande och med glimten i ögat.

Här följer, något förkortat, skildringen av hur det gick till när Wiklund träffade Anna, sin nuvarande hustru, vad hennes far tyckte om det partiet och konsekvenserna av det. För många hade det nog legat nära till hands att återge ett sådant händelseförlopp bitvis, hämndlystet eller gråtfullt. Men inte Sotar Wiklund. Han tycks i stället ha rätt roligt åt sig själv och sin omgivning sådan den tedde sig i början av 30-talet.

CHRISTER BERG

'Jag förstod att det måste vara allvar — skrivelsen kom ju från landsfiskalen'

Det gick framåt med titlarna. Fjärdingsmannen hade blivit polis och den polis som tjänstgjorde i Gärdserum hade jag redan vid några tillfällen haft besök av. Hans ärende gällde varje gång uteblivet underhållsbidrag till Astrids flicka. För att vinna tid hade jag förut lämnat fyrtio kronor för två månader. Men nu hade jag bestämt mig för att aldrig mer betala till andras avkomma.

Med litet tur hade jag fått huggning i det stora skogsområde som gränsade till min stuga. Det blev fyra kilometer att gå varje dag så länge huggningen varade. Varje gång gick jag förbi en liten gård som låg intill mitt hygge och som ägdes av ett äldre par. Jag blev mycket bekant med paret och deras son som arbetade hemma.

En av dottrarna hette Anna. Hon hade nyss fått plats i en grannby och av en händelse hade jag kommit i hennes sällskap när hon kom hem för att träffa sina föräldrar. Flickan och jag hade god tid på oss och hur nu samtalet förlöpte så kom vi överens om att träffas igen så fort vi kunde.

Den här gången behövde jag inte hålla tyst med att jag varit ute med en flicka. Jag kunde öppet säga att jag varit ute med Anna utan att behöva mötas av misstro från flickans föräldrar.

□ Tre mil till Anna

Anna fick sluta platsen i grannbyn därför att hon begärde högre lön. I stället tog hon plats hos en äldre morbror vars hustru var obotligt sjuk. Anna hade således att vänta ett hårt och grannlag arbete. Förutom den sjuka frun hade hon morbrodern samt två vid gården anställda som också skulle ha mat och annan passning. Gården hette Gissebo och låg ett

par kilometer från Mormorsgruvan.

Anna kunde nu inte resa hem så ofta för hon hade tre mil att åka och färdmedlet var cykel så det var inte så lätt att hinna hem på den mycket korta fritid hon kunde få ut. Däremot åkte jag den långa vägen varje lördagskväll för att vi skulle kunna träffas så regelbundet som möjligt.

En dag fick jag besök av den kamrat som jag hyrde stugan av. Han tyckte att jag bodde trevligt vid sjön och sa: "Det är lika bra att du köper stugan för jag kan ändå inte bo här för mitt arbetes skull."

Visst ville jag köpa stugan. Elvahundra kronor var mycket billigt trots att stugan var både liten och dålig. Men jag hade ju inte ens så mycket som en tja.

□ Rännstensunge borgade

Hade vårt samtal till en början enbart varit på skämt så blev det senare så mycket allvarsammare. Nu gällde det om det fanns möjlighet att skaffa borgen för ett lån. Vi kom överens om att jag skulle försöka tala med ett par småbönder som jag var mycket bekant med. Den ene kände jag sedan jag var sjuåttio år. Vi hade båda varit drängar på den stora gården Ojelsbo. Han var liksom jag en rännstensunge från Stockholm. Den andre var en av mina läskamrater som var nybliven småbonde.

Hur vi resonerade kom vi överens om att jag skulle köpa stugan. Därmed ansågs affären uppgjord. Pengarna skulle jag ordna när jag kunde. Jag uppsökte så fort som möjligt de båda bönderna som utan att tveka skrev på borgensförbindelsen. De blev även av Ukna bank godkända som borgenärer. På detta hade vi inte varit säkra av den anledning att affären gällde Harald Wiklund. Ukna-

borna hade nog hoppats på att jag skulle flytta längre från orten för att det därmed kunde bli litet lugnare i Ukna.

För mig hade det stora undret skett. Jag ägde nu en stuga.

□ Försökte hugga klart

Det var vår och mycket vackert och varmt. Björklöven hade börjat spricka ut så det gick inte så bra att hugga björkved just dessa dagar när björkstammarna var mättade med sav. Jag hade några meter kvar att hugga så jag skulle försöka hugga färdigt.

Jag gick som förut förbi min blivande svärfars stuga innan jag kom fram till mitt arbete. Redan när jag skulle fälla den första björken kände jag att det inte var lönt att försöka vidare. Saven fyllde sågsåskåran, spånen blev våta och följde inte med ut, utan packade sig i spåret. För övrigt kände jag mig, liksom andra vid den här tiden på året, litet trött. Att tröttheten berodde på vinterns ensidiga mat med därtill hörande brist på vitaminer var det ingen som visste något om på den tiden.

Jag beslöt att vänta tre eller fyra dagar med huggningen. Jag hade också gott om tid för jag kände inte till något mera arbete. På den tiden upphörde skogsavverkningarna på våren. Timret skulle alltid huggas vintertid, björkveden skulle vara färdig för att torka över sommaren och det var bara massaveden som kunde huggas sommartid för den skulle barkas. Björkveden fick således vänta. Under tiden grävde jag i min trädgård för att hinna så och plantera. Trädgården måste ju bli i ordning. Jag bör väl också nämna att jag talade med min blivande svärfar när jag gick hem från skogen. Bl a om att jag skulle vänta med resten av huggningen tills den värsta savtiden var över.

Det dröjde inte många dagar efter det jag talat med min svärfar förän jag fick meddelande i form

av en skrivelse där det hette att jag skulle infinna mig på Ödevata arbetshem. Men något datum när jag skulle komma var inte angivet. Jag förstod att det måste vara allvar med skrivelsen för den kom från landsfiskalen.

I skrivelsen kunde jag läsa att jag inte betalad in underhåll till "min" dotter. I skrivelsen påstods således att det var "min" dotter. Men domstolen hade ju uttalat i domen att jag kunde anses vara barnafar. Inte att jag verkligen var det.

Vidare påstods i skrivelsen att jag var lat och liknöjd. Folk som är liknöjda ställer väl inte till med så stor politisk oro som jag gjort. Nej, jag tyckte att jag varit ganska duktig och uppmärksam på vad som hände, framför allt i Ukna. Det hade under många år varit mycket ont om arbete men vid Ödevata blev jag lovad arbete för ett helt år och därtill skulle det bli behagligt nära till arbetet.

□ Fick inte överklaga

Jag överklagade omedelbart hos länsstyrelsen i Kalmar, både barnavårdsnämndens beslut och landsfiskalens utredningsmetod. Efter en vecka kom länsstyrelsens beslut vari det sades att jag inte kunde överklaga barnavårdsnämndens och landsfiskalens beslut förrän jag befann mig på anstalten.

Myndigheternas mening var tydligen att allt skulle tystas ned. Hur det svenska rättsväsendet fungerade hade jag goda kunskaper om. Det var flera som hade personliga erfarenheter av hur lagarna fungerade. T ex konstnären Unnman, pastor Kejne, rådmann Lundkvist, som helst ville tala med vad han visste. Gamle kung Gustav V kanske också kunnat berättat något. Berättade gjorde dock Vilhelm Moberg i sin bok Mordet på Krukmakargatan.

Det var under denna tid som ordet rättsröta började bli allt vanli-

gare. Själv undrade jag om det kunde vara så att den mycket omtalade potentaten med bockfoten hade fått några av sina små svarta placerade för någon längre tid inom det svenska rättsväsendet.

□ Anmälde blivande mågen

Både Anna och jag hade en längre tid känt till att hennes far inte ville att hon skulle vara i mitt sällskap. Jag fick senare veta av barnavårdsmyndigheten att det var min blivande svärfar som anmält mig. Att jag gjorde några dagars uppehåll i skogen för sarningens skull passade svärfar på att kalla arbetsvägran. Det var landsfiskalen mycket tacksam för. Det var just den lögnen som barnavårdsnämnden väntat på, för då som först kunde de med framgång begära att jag skulle in på arbetsinrättning. Att jag fick reda på detta berodde som jag nämnt på att barnavårdsmyndigheten trots sin tystnadsplikt talade om för mig vad som hänt. Jag förstod honom. Han såg hela galenskapen och kunde slutligen inte tåla. Jag för-rådade honom inte. Det fick vara tyst.

Fastän det var långt att cykla åkte jag varje lördag till Anna så jag var aldrig hemma någon lördag. Inte hade jag lytt ordern att jag skulle infinna mig på arbets-hemmet för det fanns inget bestämt datum angivet när jag skulle vara där. Men så oartigt kunde jag ju inte uppföra mig att jag infann mig när som helst. Det var ju till ett hem jag skulle och i ett sådant vill man ju vara lite förberedd när man väntar främmande.

□ Tölpaktig polis

En lördag var jag som vanligt hos Anna. Det här skulle bli sista gången på mycket länge. Polisen i

Falerum kom in i köket där Anna och jag var, och han meddelade på det mest tölpaktiga sätt att jag genast skulle följa med till arbets-hemmet. Varför polisen åkt ända till Gissebo när han när som helst kunde träffa mig hemma där jag bodde kunde inte bero på annat än att han ville göra allt så tuktigt som möjligt. Kanske han också genom att köra sin bil så långt som möjligt kunde tjäna lite extra.

Polisen hade mycket bråttom. Fastän vi på vägen till arbets-hemmet nästan åkte förbi där jag bodde fick jag inte tid att besöka min stuga för att se till att den var ordentligt låst och att det var någorlunda städat och att det fanns något för fönstren. Men polisen tyckte väl att ett år går så snart så att städa och låsa kunde jag ju göra när jag kom hem. Det var bråttom. Vi hade omkring tjugofem mil att åka till Ödevata som låg nere vid Blekingegränsen.

Det var en fin biltur jag fick göra genom Småland. Resan skulle ha varit ännu trevligare om polisen inte varit så färdig. Därtill kom att jag ansåg att han var anmärkningsvärt dum. Men på den tiden dög även sådana som han till polis.

□ Välkommen på Ödevata

Av föreståndaren på Ödevata blev jag som väntat mycket välkommen. Säkert var också att både barnavårdsnämnden och landsfiskalen i god tid för föreståndaren hade beskrivit mina utomordentligt fina och värdefulla egenskaper. Säkert följde också önskemål om förvaringsutrymmets storlek samt lämplig vård under det kommande året.

Efter den högtidliga välkomst-ceremonin blev det ett ordentligt mål mat varefter jag blev presen-

(Forts sid 26 JAG)

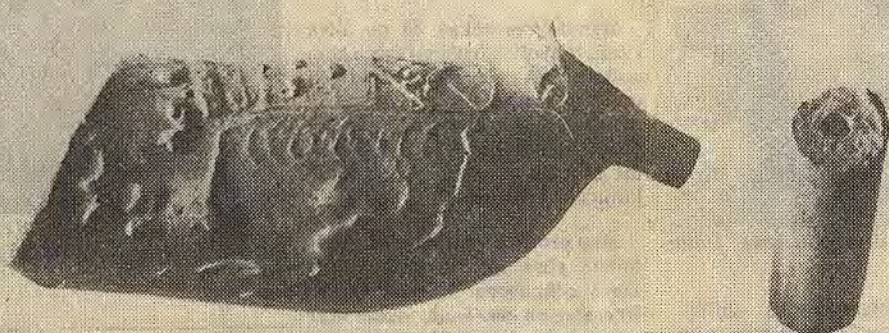
David Drummond — skotte i Åtvidaberg

Den första kände tobaksrökaren i Sverige

"Tobakspipa. Hwad wil wäl blifwa för märkvärdighet och antiqvitet af en sådan? Kanhända . . ." Så börjar en notis i den beskrivning av Åtvidaberg, som gjordes av Daniel Tilas någon gång på 1760-talet. Tilas var framstående geolog, gruvexpert m m och på något ledigare stunder också riksheraldiker. Till Åtvidaberg kom han många gånger för att ge råd angående den återupptagna gruvbrytningen och som alltid antecknade han vad som fanns av intresse på orten. Sådana uppgifter från många platser i Sverige samlade han i sin "Sochne Scrivare", ett värdefullt dokument, som nu förvaras på Kungl biblioteket.

Men åter till pipan. "Mig gjordes — fortsätter Tilas — i Åtvidabergs Sökn present af en gammal Tobakspipa, guten sirligt nog af metall, som efter allmänt

tal skal hafwa tillhördt en förnäm Bergsman i den forndna Åtvidabergs Bergslag vid namn David Drum . . ." Tilas fick pipan som gåva av

Det här piphuvudet och fragmentet av ett pipskaft, förmodligen från 1700-talet, hittades för några år sedan på Slefringe. Det är just den plats som Drummond fick i förläning 1619. Pipan är av krita och i dekoren framställs det svenska riksvapnet

"Kalkbacksåkning får icke äga rum efter kl 11 e m"

Nu stundar kalkarnas och pulkornas gyllene tid. Så fort det fallit några snökorn kan man knappt gå förbi en backe eller slänt utan det finns spår efter barnens framfart. Eller heter det nerfart? I alla tider har det väl roat barn att kåna utför på den vita nederbörden. Även om det funnits tider då brädlappar och pappkartonger ansågs duga lika bra som nutidens färggranna plastmonster.

Så var det det där med kalkbacksåkning och trafiken. Alla har vi väl varnats eller varnat för att åka på vissa farliga ställen. I takt med den ökande trafiken har den ena fina kalkbacken efter den andra försvunnit. För att inte tala om att myndigheterna faktiskt har reglerat kalkbacksåkning. Jodå, det är sant.

Den 8 februari 1912 fastställdes under högtidliga former ordningsföreskrifter för kalkbacksåkning inom Åtvidabergs municipalsamhälle. Beslutet fattades på Linköpings slott av Kungl Maj:ts Befallningshavande i Östergötlands län, dvs landshövding L Douglas.

Enligt föreskrifterna var det förbjudet att åka kälke på gator och parkvägar ner mot Stenhusgatan vid Folkets hus och Slaggboet. Och dessutom föreskrevs det:

"Vid åkning få högst två fullvuxna personer taga plats å samma kälke och skall kälke vara

frigående utan sammankoppling med annan kälke.

I väggekorsen vid Folkets hus och hotellet skall genom polismannens försorg, då åkning, pågår, uppsättas tydliga anslag om de för kalkbacksåkning gällande föreskrifter tillika med uppmaning till försiktighet vid passerandet af platserna för åkningen.

Kalkbacksåkning får icke äga rum efter kl 11 e m.

För öfverträdelse af hwad sålunda föreskrifvits stadgas ett vite af två till och med tio kronor".

Det var då det. I 1976 års trafikföreskrifter för Åtvid finns inte längre något ordat om kalkåkning. Man får gå till vägtrafikkungörelsen för att finna något om medfordon. Då gäller det sparkar som ska framföras på vänster sida. Sparkarna ska vara försedda med reflexer och ha halkskydd.

CHRISTER BERG

krigsrådet Johan Adelswärd, direktör för det nystartade bolaget Åtvidabergs Kopparverks Intressenter som i sin tur fått den till skänks. Under bortåt 150 år hade den gått som arv eller gåva till en rad namngivna personer, som Tilas fick uppgift på och den hede ständigt vårdats som en klenod. Den förste som fick den av David Drum var Nils Assarson Mannerskiöld på Näs (nu Adelsnäs).

Tilas trodde inte riktigt på David Drums existens, eller i varje fall inte att det var från honom Mannerskiöld förvärvat pipan. Drum sades ha bott på Slefringe och där bodde en samtida till Mannerskiöld, David Drummond. Drum och Drummond är identiska, inget tvivel kan råda om den saken. Mycket annat än namnligheten talar för detta, bl a att kronogården Slefringe i forna tider var centrum för gruvdriften i trakten.

Från Skottland

Vem var då David Drummond? Han hörde till de många skottar som kom till Sverige på 1600-talet för att tjäna Gustav II

Adolfs arméer och i likhet med åtskilliga av dessa landsmän gjorde han en vacker karriär. Några data: han var född 1593 och trädde i svensk tjänst 1617. Efter några år vid Östgöta folkfolk — det var då han fick Slefringe, först som löneboställe och året därpå, 1619, som förläning — blev han 1627 överste för Kalmar regemente.

Han var mycket betrodd av sina överordnade men förekommer inte i några glorioösa sammanhang. De stora fältslagen fick han, till sin grämlöse förmodligen, avstå ifrån. Hans organisationsförmåga och duglighet behövdes bättre bakom linjerna och man finner honom mest i garnisonstjänst.

Utnämnd till generalmajor och kommandant över staden Gratz i Pommern föll han 1638 sårad i händerna på brandenbrugska trupper. Året därpå dog han som fånge i Spandau, en ort med nog så luguber klang än i dag.

Uppskattad man

Att Drummond var en uppskattad man visas av att hans jordiska kvarlevor fick vila i Riddarholmskyrkan. Fältmarskalken Wrangel, som han lytt under lät hänga hans porträtt i ett galleri på Skokloster, där han har gott sällskap av vapenbröder. Det är ett magnifikt konterfej i naturlig storlek. Lite komiskt är det för en sentida betraktare att skåda denne hårdföre krigare i en dräkt översål-lad av små rosetter. Ansiktet är

— det var vårt första tobaksmonopol. Men seden att röka tobak var känd här långt tidigare därom finns vittnesbörd, och det lär just ha varit soldaterna som lärde sig den i 30-åriga krigets Tyskland.

Jubileum och tobak

1963, då Åtvidaberg firade 550-årsminnet av det första privilegiet för gruvdrift, drogs också Drummond fram ur glömskan. Bortsett från att han var en duktig och hedervärd person och förmodligen hade något med kopparhanteringen att göra, så var ju detta med pipan och tobaken en kuriositet, som borde ha ett visst publicitetsvärde.

Några år senare lanserade en dansk firma en pipotobak uppkallad efter Drummond och den skulle först prövas i Åtvid. Den entusiasm som man kanske kunde ha förväntat från ortens tobakshandlare över att plötsligen få ett så färgstarkt skydds-helgon till skänks uteblev emellertid och tobaken försvann utan att ens ha gått upp i rök.

Staty med pipa

En som bättre fattade poängen var skulptören Sven Lundqvist, som gjorde en rund och trivsam staty av vår hjälte lugnt sugande på sin pipa. Den står vid Eksättersområdet och retar väl alltid någon som tycker att endast renlevnadsmän bör hedras med monument.

Åtvidskonstnären Folke Gullby har gjort en fin etsning föreställande Drummond sittande i sin kammare på Slefringe och med begrundande min hanterande sin pipa. Detta konstverk går som vandringspris inom golfklubben på vars bana finns ett Drummondhål nära hans gamla säteri.

Gullbys konstverk finns också på Stallet i ett rum som skulle ha uppkallats efter Drummond, vilket nog nu är bortglömt. I stället finns en bar med namn efter en annan hedersman, indianhövdingen Crazy Horse, skändligen

Det här porträttet av David Drummond är gjort i naturlig storlek och hänger på Skokloster. Lägg märke till de fina spetsarna och de tjusiga rosetterna. Att han ser lite sur ut, kan det bero på att han saknar sin pipa?

mördad av de vita. Vad han haft att göra med Åtvidaberg hör dock till de historiska gåtorna.

Pipan förstörd

Men den gamla pipan, alla svenska pipors oldmoder, varit tog den vägen? Tyvärr förstördes den nog när Tilas hus gick upp i lågor med det mesta han

ägde och hade. Det är märkligt nog att minnet lever kvar både av pipan och Drummond.

Ogillar man rökning kan man i stället ta fasta på hans valspråk: "Gang Warily" — Gå varliga fram — en nyttig maxim för både rökare och renlevnads-män.

GÖSTA ADELSWÄRD

Julen 1978 i Åtvidaberg

Lyckad temadag om u-länder på Central Men 'orättvisorna' i matsalen irriterade

Nä, nu var det inte roligt längre. Inte nog med att man hade gått omkring halva dagen med ett "U" på bröstet. U som i u-land. Nu skulle man också kaka samma mat som ett u-landsbarn. Dvs litet ris, en brödkliva och ett glas vatten. Inte fanns det plats för alla att sitta vid borden heller. Dessutom kunde man hela tiden se hur dom som hade tur vid lottningen och blev "i-barn" satt och slafsade i sig köttfärsröra.

Gott såg det ut att vara också. Till råga på allt elände gick det omkring lärare och fjäskade för dom. Bjöd på glass till efterrätt. Bläääh!

Ett tag rådde det litet av upprorsstämning i Centralskolans matsal. För det var väl inte riktigt alla elever som förstod varför u-landsdagen måste pågå också i matsalen. Varför inte alla, först och främst man själv, kunde få köttfärsås och glass.

— Det här är ju äckligt, sade

Ulrika Johansson lät sig väl smaka av allt det goda som "i-länderna" bjöds på

Catrin när hon tog sin tallrik med några små ynkliga riskorn på. Att dom har det besvärligt i u-länderna kan man väl begripa ändå. Catrin var klart missnöjd där hon satt och knaprade på en knäckebrödsbit och tittade bort mot de mätta och glassätande kamraterna. Några andra bakom henne försökte få i gång en talkör: grismat, grismat, grismat.

Att fasta fastnar

Men kanske blev det just exemplet i matsalen den här dagen när hela Centralskolan hade u-ländernas problem som tema som bäst kom att fastna i minnet hos de närmare 500 skoleleverna. För här demonstrerades mest påtagligt en av de stora skillnaderna mellan folken på det här jordklotet. Nämligen möjligheten att kunna äta sig mätt. Magens språk sätter sina spår i minnet.

En hel dag ägnade man härförleden åt u-landsproblematiken. Alla i skolan var med. Både lärare och elever. Både skolbespisningspersonal och annan personal.

På morgonen delades alla upp i grupper. Eftersom huvudparten av jordens befolkning lever i svält och nöd kom de allra flesta att få tillhöra u-landsgruppen. Dessa fick det också litet extra svårt under den här dagen.

Upplevde orättvisor

Ta t ex de båda stationerna i uppehållsrummen. På den ena

stationen illustrerades skillnaderna mellan i-länder och u-länder med bl a säcklöpning. I-länderna startade bara någon meter från målet medan u-länderna hade omkring tio meter att hoppa. Gissa vem som vann!

På nästa station gällde det att kasta bollar i en papperskorg. Varje miss innebar avdrag på lönen. I-länderna fick stå nära korgen och hade påtaglig hjälp av tävlingsledaren. U-länderna fick stå längre bort och fick "stjälp" av samme man.

Här likväl som i matsalen krusades det för i-länderna. U-länderna hade det litet svårare. De fick finna sig i att komma i andra hand, att inte mötas av direkt översvallande hjärtlighet, att inte kunna äta sig mätta.

Runt om i klassrum och korridorer jobbades det för fullt hela dagen. Klasserna 1 och 4 ägnade sig åt Sydamerika, 2 och 5 åt Afrika och 3 och 6 åt Asien. Man diskuterade löner, utbildning och mat. Man gjorde collage med tidningsurklipp och egna teckningar. Man tittade på filmer och fixade till en minikarneval.

Klagomål gav idén

— Idén till själva u-landsdagen fick vi en dag när vi satt och pratade om vad vi skulle göra med de elever som alltid klagat på skolmaten. Det berättar Ulf Liwell, tillsynsman och en av initiativtagarna till u-landsdagen.

Någon säger att eleverna bara skulle veta hur svårt barn har det på massor av ställen på jorden. Där hade vi idén, säger Ulf Liwell. Sedan var det bara att genomföra den praktiskt. Med den dubbla målsättningen att dels öka förståelsen för internationella problem hos barnen, dels ge dem som klagat på skolmaten en tankeställare.

Man kunde också på de allra flesta håll efter frukostrasten konstatera att eleverna verkligen upplevt orättvisorna. Också de privilegierade eleverna där en och annan tyckte det varit genant att äta sig proppmätt och ändå lämna på tallriken.

Man pratade om vad man skulle kunna göra för människor som bor i u-länderna. Eller inte kan. För, som en elev sade, vuxna bryr sig ju inte om vad vi barn tycker och tänker.

Problem återstår

Lärarna tyckte u-landsdagen varit jobbig. Det var mycket att sätta sig in i och man var litet osäkra på hur problemen skulle tacklas. Men efteråt menade man att hela evenemanget varit till nytta, varit engagerande och till gagn för sammanhållningen.

Lärarna var också överens om att ett problem återstår. Nämligen hur man ska ta hand om elevernas känslor och förståelse för olika folks svårigheter. För u-landsdagen borde det inte få vara ett avslutat kapitel utan början till en öppnare och mera förstående syn på vad som händer med det här klotet.

Pengarna tillbaka!

Reaktionen bland föräldrarna uteblev inte. Alla elever fick med sig ett papper hem där det förklarades vad man hållit på med under U-landsdagen. Men det räckte inte för en del föräldrar, som ringde ledamöter i skolstyrelsen och krävde pengar tillbaka för mat som eleverna aldrig fick.

Man fick också positiva reaktioner. Eller vad sägs om den nöjda förälder som berättade att barnet, som aldrig förut ätit bruna bönor, åt inte mindre än tre portioner när det kom hem.

CHRISTER BERG

Att bo i u-land innebär inte att man inte kan känna glädje. För att åskådliggöra det ställde "ertorna" till med en svängig och sveltig Riokarneval i sin korridor. Instrumenten hade man gjort själva. Efteråt pratade man om att dela med sig av sitt överflöd

Jag...

(Forts från sid 24)

terad för en del av mina nya kamrater. På ett sådant här ställe såg naturligtvis allt gemyttigt och trevligt ut så det föreföll kunna bli ett mycket trevligt sabbatsår. Och det var minsann inte alla förunnat.

Efter en vecka var jag väl införstådd och van vid hur slipstenen skulle dras. Jag hade redan tillskrivit och begärt arbetsintyg från tre av de arbetsgivare som jag arbetat mest hos och jag berättade också för dem att jag blivit anklagad för att vara lat och liknöjd. De intyg jag begärde kom omgående. Intygen blev också till min allra största belåtenhet. I ett av dem stod det t o m att jag hade förmågan att arbeta för tre.

Avslag hos länsstyrelsen

Nu kunde jag överklaga barnavårdsnämndens beslut hos länsstyrelsen, vilket jag också omedelbart gjorde. I min skrivelse begärde jag att länsstyrelsen särskilt skulle betänka anklagelsen att jag var lat och liknöjd samt att mina arbetsintyg till fullo skulle värdesättas.

Efter en vecka kom länsstyrelsens beslut som lydde på avslag.

Om u-landsmat tycker vi inte. Det förklarade Stefan Bergenrot, Matti Olsson, Conny Önell och Patrik Pettersson med all önskvärd tydlighet. De förklarade att de var hungriga och visste vad de skulle göra först av allt när de slutat skolan för dagen

Enligt ett mycket vanligt språkbruk kunde jag tolka länsstyrelsens beslut som att "dina arbetsintyg ger vi fan i". Av länsstyrelsens svar kunde jag även ana att den i vissa frågor kunde, och så behövdes, fungera som lögnares och vissa lymlars särskilda beskyddare.

Vem är senfärdig?

Nästa instans var regeringsrätten. Västerviks LS ordnade överklagningen men berättade att jag

fick vara beredd på att inte få utslag förrän efter elva månader.

Regeringsrätten fick man inte anklaga för senfärdighet, lättja eller liknöjdhet. Skulle jag bli friad av regeringsrätten så skulle min inforteringstid ändå inte bli förkortad med mera än två veckor.

Plats för ännu ett gapskratt.

Julen 1978 i Åtvidaberg

Kvarglömt i gymnastiken gav elever tusen kronor

En dag stod det en väldig massa män nlskor utanför klassrum nr 7 på Långbrottsskolan i Åtvidaberg. Det var inte bara lärare och elever utan också personer som inte går i skolan. Det var mammor och pappor. Det var syskon och kusiner. Det var morföräldrar eller människor som inte alls var släkt med dom som gick i skolan. Något var på gång. Det var klart och tydligt. Undrar just vad.

När klockan var precis två öppnades dörren och Birgitta Jonsson kom ut. Hon är lärarinna i klass 2 F.

— Nu är ni välkomna in, sade hon. Välkomna till årets jättetillfälle att göra fina fynd.

Fröken hade knappt hunnit säga detta förrän alla som stått och väntat hade trängt sig in i klassrummet. Ivriga att köpa handdukar, gymnastikkläder, luvor, damputrasor och en massa andra saker som låg uppstaplade på skolbänkarna.

Nu undrar du kanske vem som

Här ska ni betala, annars... sade Pierre Aspanius med glimten i ögat

ordnat med den här försäljningen. Och varför.

□ Finurlig vaktmästare

Jo, det är så att på Långbrottsskolan har man en finurlig vaktmästare. Han heter Karl-Östen Svensson och är mäktigt populär bland elever och vuxna.

Karl-Östen har under några år samlat ihop saker som både barn och vuxna glömt kvar i gymnastiksalen och omklädningsrummen. Det har blivit några riktigt stora högar.

För en tid sedan kom han och skolrådet på Långbrottsskolan överens om att man kanske skulle kunna ordna en försäljning på sakerna. För det fanns mycket som var i bra skick. Om man fick in några pengar så skulle de användas till saker åt eleverna.

□ Tvättade alla saker

Uppdraget att ordna med försäljningen gick till klasserna 2F och 6F. Sexorna fick börja. De hyrde en stor tvättstuga där de under två dagar tvättade så att fingrarna blev skrynkliga av allt vatten.

Dåliga och trasiga saker kastades bort. En del trasigt gick förstås att använda till putsdukar.

Dom samlade man i stora plastpåsar och tog tre kronor för.

När allt var rent ryckte tvåorna in. Staplade i högar. Skrev skyltar och kasserade in pengar.

Egentligen skulle försäljningen vara i tre dagar. Men det kom så många kunder att allt tog slut nästan första dagen. Det kanske berodde på priserna.

□ Byxor för en krona

Eller vad sägs om att kunna köpa ett par gymnastikbyxor för en krona, ett par fina vantar för två kronor. Snygga luvor, en bra gymnastikdress eller en liten handduk kostade tre kronor. Dyrast var de jättestora handdukarna. De kosta en hel tia. Fast kunderna tyckte att det var billigt.

När man sedan räknade ihop pengarna visade det sig att man sålt för nästan tusen kronor. Ett jättefint resultat. Och tänk så många gejer vi kan köpa för pengarna, sade en av försäljarna.

Text: CHRISTER BERG

Foto: JOVAN RADJENOVIC

Det fanns inte bara små och stora handdukar utan även mellanhanddukar att köpa

Här kan ni köpa billigt, uppmanade Peter Ekvall

Lärarinnan Birgitta Jonsson gick mest omkring och myste när försäljningen gick som bäst

Så här såg det ut minuterna efter att försäljningen av upphittade och kvarglömda saker börjat på Långbrottsskolan. Det bara kryllade av folk i alla åldrar

Näe, nu får det räcka, sade Monika Karlsson med famnen full av putstrasor, barn och annat

Från kolmilörna ute i skogarna kring Åtvidaberg åkte arbetarna med ryss på ryss fullastad med kol till smältugnarna i Åtvid. I varje fall så länge som koppar utvanns ur gruvorna i Bersbo. På den här bilden, troligen från 1890-talet, har Johan E Thorin samlat ihop fem ekipage vid Templet intill Adelnäs. Kolkörarna är på väg ut i skogarna söder om Åtvid för att hämta mer träkol

Julen 1978 i Åtvidaberg

BJÄLBODRÄNGEN — en bortglömd bondkomiker

Det var i början av seklet. Närmare bestämt den 31 oktober 1906. Det hade regnat hela dagen och var ordentligt mörkt på kvällen när tåget tuffade iväg från Bjärka-Säby i riktning mot Rimforsa. Med på tåget fanns drängen Herman Johansson. Han var stadd på resa till sin nya arbetsplats i trakten kring Söderö. I Opphem klev drängen av tåget och gick ombord på ångaren Turist som tog honom över den långsmala sjön Ämmern. När ångaren lade till vid Söderö brygga hade Herman hunnit supa en annan yngling på båten så full att han inte kunde stå. Men Herman gick i land. Iförd gångkläder, rejält med snus och en randig kappsäck med ett par strumpor utan hälar och två liter brännvin.

På stranden väntade drängen Eriksson med hästskjuts på sin nye arbetskamrat. Så högtidligt brukade man minsann inte möta drängar. Men bonden trodde att Herman hade stor packning. Och Herman trodde nu att det var långt till gården. Fel hade de båda.

Efter bara några kilometrars körning var ekipaget framme i Bjälebo. Där väntade kvällsvard. Sill och välling. Herman tog fram brännvinet och bjöd laget runt. Sedan visade han hur en sill bär sig åt i vällingen.

Så gick det till enligt visan och de få mustiga sägner som lever kvar i folkmun när den 20-åriga drängen Herman Johansson kom till Bjälebo gård.

På kartan ligger det nästan mitt emellan Åtvidaberg och Kisa. Och visan får man väl tro på? För den har drängen skrivit själv.

Visor var han bra på, drängen Herman. Efter kort tid i Bjälebo var han mera känd som och kallade också sig själv för Bjälbo-drängen. Bjälebo utan e. Ej att förväxla med det "riktiga" Bjälbo utanför Skänninge.

□ Som skånska Lasse

Bjälbo-drängen fick snabbt rykte om sig som en kvicktänkt, rolig och sjungande underhållare. Iförd sin knallhatt och röda halsduk gjorde han under tioalet år stor lycka som bondkomiker. På

Skänninge marknad, Kisa marknad, Björkfors marknad, Norrköpingsutställningen osv jämställde han med de av eftervärlden ihågkomna bondkomikerna Skånska Lassa och Grebo-Kalle.

— Att Bjälbo-drängen i dag är glömd av nästan alla beror inte på att hans visor var sämre eller mindre originella än de som andra och nu mera kända bondkomiker lämnat efter sig. I många fall var hans visor tvärtom riktiga pärlor. Men tyvärr finns det bara en bråkdel kvar av hans produktion.

Det säger Evald Medling, musikaliklärare och vissångare i Åtvidaberg. Evald Medling är född just i Bjälebotrakten och fick under sin uppväxttid höra en och annan berättelse om Bjälbo-drängen och ibland sjunga någon strof ur en av visorna.

30 visor kvar

Sedan tio år tillbaka har Evald Medling letat uppgifter om Herman Johansson. Men det har inte varit lätt. Av hundratals, kanske tusentals, visor och noveller som Bjälbo-drängen sjöng och deklamerade har Evald Medling bara fått tag på ett 30-tal. Vanligen är det någon samtida beundrare som skrivit ner någon eller några av visorna i en anteckningsbok.

Av Bjälbo-drängens liv och levande finns bara fragmentariska belegg. Uppgifterna kommer från

11 mars 1885 som son till en torpare på Lostugan under Vessen torps gård i Vist församling. Som trettonåring fick han börja göra skäl för sig och gjorde dagsverke på Hovetorp. Det var också där som den kortvuxne och lite rundnätte Herman sjöng sina första visor.

Redan då gjorde han sig känt för sina litet uddiga texter och bl a fick sig den nye rättaren på Hovetorp en ordentlig känga. Un som Herman var fick han sjunga på logdanser och baler. Varhels någon ställde till rackartyg eller retade Herman så gav det upphov till en visa. Den snåle bonden, käringarna som skvallrade eller flickorna som vägrade honom en dans. Alla kom på rim.

□ Dragplåster

Efter hand som ryktet spred sig blev Herman dragplåster på marknadsplatserna. På en stod han och sjöng sina visor häcklande folk och få tills åhörarna vred sig av skratt. Elle

sjöng så vemodigt om sin uppväxttid och sina kärleksbekymmer att många föll i gråt.

Under tiden i Bjälebo, säger obekräftade uppgifter, fick han t ex sjunga för Oskar II när denne gästade Söderö. Kungen blev furstligt road av Hermans texter och tryckte en femkrona i handen på Herman.

Drängen blev inte kvar många år i Bjälebo. Han var rastlös till sin natur och flyttade därifrån. Men tog namnet med sig. Herman blev sjöman. I varje fall tillfälligtvis. Man vet att han jobbade på prämdragaren Sjöbjörn som gick med virke från Hyecklinge via Kinda kanal och Göta kanal till Stockholm.

□ Drog karusell

Emellanåt sysslade Bjälbo-drängen med andra saker. Han slet dräng. Under två år följde han med ett tivoli där han sjöng, sålde vishäften och drog karusell. En tid bodde han i Norrköping där han försörjde sig på att "nasa"

Det här är ett av de få fotografier man känner till där Bjälbo-drängen Herman Johansson är med. Det är den lille pojken till höger. Bilden togs av den kringresande amatörfotografen Axel Höckert från Mjölby 1898. På bilden har man ställt upp torpare och anställda på Hovetorp. Längst till höger står rättare Adolf Larsson vars dotter Mimmi var läskamrat med Herman. Han var inte så intresserad av läsningen, säger Mimmi Eriksson som nu bor i Grebo

och rita karikatyrer "på minuten".

Ett stycke in på 20-talet jobbade Herman på båten Sundsvall som gick mellan Stockholm och Luleå. Han tog sedan hyra på en tremastad Östersjös-kuta där han befordrades till styrman. Under den här tiden träffade han en flicka som han förälskade sig djupt i. Herman slutade både snusa och sprita för att bli en ordentlig make. Men innan giftermålet hann äga rum dog flickan. Det blev ett hårt slag för Bjälbo-drängen.

□ Söp upp allt

Han mönstrade av i Köpenhamn där han söp upp alla sina besparingar. Helt utblottad återvände han omkring 1930 till Stockholm. Därefter vet man inte så mycket om Hermans återstående liv. Mest tragiska detaljer. Som att han, åtminstone stundtals, bodde hos berglärkorna (prostituerade) och livnärde sig på att gå ärenden (länga).

Herman gick tydligen ofta till hamnen. För gamla arbetskamrater som kom upp på präarna kunde då och då hitta honom vid kajen. Alltid utblottad, illa klädd och hungrig.

□ Ofta i finkan

En man som tjänstgjorde som polis i Stockholm under 30- och 40-talen har berättat att Herman var en ofta sedd gäst i finkan. Men det var aldrig fråga om brott i egentlig mening utan lite välvinglig gång osv. Så småningom fick (Forts sid 31 BJÄLBO)

Otto Zetterberg, finsnickare och visdiktare från Åtvidaberg, tillsammans med Bjälbo-drängsforskaren Evald Medling på historisk mark. De befinner sig här just på gården Bjälebo där Herman Johansson arbetade några år och som gav honom hans smeknamn. Otto Zetterberg kunde berätta att han själv sett och hört Bjälbo-drängen. Det var 1910 på Skänninge Marknad

Snillet

Nu köden foel suot hoo'ku gäs
Nu suast ett avshed jag koya får
Nu edes alla som stamma här
Till fjerran orke suast sedan bäs

2

Jag koya ar ingeu skall sörga mig
Gou är så usel på livets stög.
Men huru usel jag äu kan va
Vidi jag minn själ inga öhucannu ha.

Jöderö tsakten ett yckte gått
Att Bjälebo drängen ett öhucannu fått
De nu en vis a förfant har
De mobla damur som minnet gav.

Flickorna på Söderö gård döpte Herman Johansson till Snillet. Det tyckte inte Bjälbo-drängen riktigt om och sin vana trogen skrev han en visa om saken. Snillet är den enda egenhändigt skrivna visa man har kvar efter drängen

Julen 1978 i Åtvidaberg

NUTID I ÅTVID

Tjugo frågor om året som snart gått Konstverk och choklad på prisbordet

Snart är 1978 till ända. Ett år som för Åtvidabergs del inte bjudit på de stora braskande rubrikerna. Frånsett AFF förstås. Men för all del. Många är tacksamma att slippa stora rubriker eftersom de ofta betyder elände.

Ändå har 1978 varit ett år fyllt av händelser. Både glada och ledsna. Vardagliga och festliga. Stora och små. Vi har bläddrat i klippböckerna och tittat närmare på nyhetsmaterialet. Det är en salig blandning. Man undrar just om läsarna kommer ihåg något av det.

Denna undran räckte som motiv till en tävling. Som i sin tur kan bli ett lämpligt avbrott i julstöket. Och kanske lönsam. För vi har naturligtvis fina priser.

Förstapriset är ett numrerat blad med motiv från Verkgatan signerat Åtvidabergskonstnären Bernt Holmström. Det är ett fint konstverk som borde hänga i varje åtvidabergares hem men som inte kan göra det eftersom upplagan är begränsad till 200.

De 10 andrapristagarna får, om dom lovar att motionera litet, varsin stor ask med smaskig choklad.

Men skynda på med lösningarna. Senast onsdagen den 20 dec kl 12.00 måste vi ha dem så att vi hinner dela ut priserna före jul. Svaren sänds till Correspondenten, Box 62, 597 00 Åtvidaberg. Märk kuveret "Nutid i Åtvid".

1 I våras föreslogs i den ekonomiska långtidsplanen för Åtvidaberg att skatten skulle höjas nästa år med 50 öre till 16:70. Sedan dess har det ekonomiska läget förbättrats något. Hur beslutade kommunfullmäktige för ett par veckor sedan?

1. Oförändrad skatt
- x. Höjning med 50 öre
2. Sänkning med 50 öre

3 Chihuahuan Fimpen är antagligen Åtvids minsta hund. När vi i somras satte honom på vägen vägde han mindre än en bowlingkägla. Hur mycket?

1. 9 hg
- x. 14 hg
2. 18 hg

2 Förra vintern var efterhången. Ändå dröjde det inte länge innan sexåriga Veronica i Åtvidaberg rapporterade att hon hittat årets första tussilago i Östergötland. När var det?

1. 20 februari
- x. 10 mars
2. 30 mars

4 En ståtlig tjur i Falerum blev inom loppet av sju veckor pappa till fyra par tvillingkalvar. Vad heter gåpåaren?

1. Hero
- x. Hektor
2. Hannibal

5 Det gick rätt bra för fotbollslagen i Åtvidaberg 1978. AFF:s bravad är känt. Kanske också att AFF:s damlag klättrade upp en serie. Ett annat fotbollslag i kommunen fick upp både damlag och A-lag i en högre division. Vilket var laget?

1. Grebo IK
- x. Björsåters SK
2. Hannäs IF

6 Som vanligt har flera jubiléer firats i år. T ex järnvägen mellan Norsholm och Åtvidaberg 100 år, Hemvärnets stjärngossar 30 år, OK Eken 20 år, Åtvids föreläsningsförening 85 år osv. Brandförsvaret i Åtvid har också jubilerat. Hur gammalt är brandförsvaret i Åtvid?

1. 25 år
- x. 50 år
2. 75 år

7 I tio år har Grebo IK anordnat cykelloppet Gruvsvängen. För varje gång har deltagarantalet ökat. 1977 hade man 286 startar. Den siffran överskreds i år med bred marginal. Hur många startade egentligen?

1. 352
- x. 413
2. 521

8 Det tog Weine Andersson omkring 1 000 timmar att bygga det här fordonet. Det finns en speciell beteckning på bilar av det här slaget. Vilken?

1. T-Ford
- x. Hot-road
2. T-hot

9 I somras fick Stallet en ny chef efter Bernt Bergström som varit i Åtvid praktiskt taget sedan Stallet öppnades. Vad heter den nye chefen?

1. Leif Bülow
- x. Lars Kühler
2. Bertil Köhler

10 Det är många insatser som provat besvär och klagomål beträffande engagemanget av näringslivskonsulenten Emes Olsson. Men åtminstone en instans har sluppit bli indragen i karusellen. Vilken?

1. Biskopsmötet
- x. Regeringsrätten
2. Riksåklagaren

11 I år fick två personer dela på Åtvidabergs kulturstipendium. Vilka?

1. Karin Björkman och Nils Ahlin
- x. Olle Söderbäck och Anna Sparre
2. Ingemar Ericsson och Frida Gall

12 Planerna på väg genom Klockarängen fick massor av åtvidabergare att ilska till. Protestlistor cirkulerade i samhället under knappt tre veckor. Hur många namnunderskrifter fick man in?

1. Omkring 1 000
- x. Knappt 3 000
2. Över 5 000

13 För en månad sedan utsåg fritidsnämnden 1978 års innehavare av Åtvidabergsplaketten. Han heter Lars-Erik Nylund. Vilken idrottsgren representerar han?

1. Bordtennis
- x. Fotboll
2. Tennis

14 Under sensommaren kunde den mer än 60 år gamla Åtvids biodlareförening ta sin första föreningsbigård i bruk. Över 40 personer deltog i det nära fyra timmar långa mötet. Under den tiden blev en (1) person angripen av ett bi. Vem?

1. Ordföranden Knut Sägwall
- x. Correspondentens utsände
2. Bispecialisten P-Å Nordén

15 Under året har en chefs-tjänst varit föremål för diskussion i Åtvid. Tjänsten tillsattes varpå beslutet överklagades. Sedan revs beslutet upp och då överklagades det beslutet. JO är inkopplad. En kommitté krävde i somras att en politiker skulle be en tjänsteman om ursäkt. Osv. Vad gäller det för tjänsten?

1. Näringslivsintendent
- x. Gatuchef
2. Biträdande socialchef

16 Närstadrotens syförening anordnar varje år före advent auktion och försäljning på hemlagat och handarbetat. Syföreningens evenemang har gott rykte om sig. Man får in en hel del pengar vilka nästan alla sedan skänks bort. Hur mycket fick man in i år?

1. 2 400 kr
- x. 5 900 kr
2. 9 600 kr

17 Frimärkets dag blev ett lyckat arrangemang i Åtvidaberg med egen stämpel, massor av folk och rika tillfällen till fynd. Men vad var temat för Frimärkets dag?

1. Bakverk
- x. Svamp
2. Mineraler

18 Ellynor Nygren gick sta och fick en tidig julklapp när hon i slutet av oktober vann en högvinst i lönsparandet. Hur mycket vann hon?

1. 1 000 kr
- x. 10 000 kr
2. 100 000 kr

19 Sextonårige Bengt Gustafsson skiljer sig litet från mängden genom att han på sin fritid sysslar med en rätt ovanlig hobby. Vilken?

1. Bygger en datamaskin
- x. Skriver romaner
2. Komponerar operor

20 Bäste östgöte i Vasaloppet i år blev Åtvids Lennart Bergström. Han kom i mål åtta minuter efter segraren Jean Paul Pierrat. Vilken placering räckte det till?

1. 12:e
- x. 64:e
2. 104:e

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

namn _____
adress _____
Postadress _____

Julen 1978 i Åtvidaberg

När "Nisse på Børsen" blev pensionär vaknade intresset för näver och ene

— Jag har alltid varit lite för krumelurer, säger Nils Nilsson i Falerum, halvannan mil öster om Åtvidaberg. Och han har en spjuveraktig glimt i ögat. Hemmavid är han kanske mera känd som Nisse på Børsen sedan han i början på 30-talet kom till Falerum och etablerade sig som affärsman. Många känner honom förstas ännu bättre som Post-Nisse från den tiden då han körde posten i Hannästrakten.

Nu är han pensionär sedan ett flertal år tillbaka. Men ingalunda sysslolös. I det som tidigare var affärslokaler har han inrett sig en verkstad. Lager av björknäver och eneträ skvallrar om vad han håller på med. I ett slitet snickarförkläde sitter han där mest varje dag och under flinka fingrar växer det fram små fina konstverk av de mest skiftande slag. Av eneträet blir det pallar och bord. Härligt enedoftande.

I närmare 15 år har han slöjdat. Nu är han 76.

Hur kommer man på idén att sätta igång med näverslöjd?

Jag hade slutat på posten, berättar han. En dag hölls jag och sågade ved och hittade då ett par björkbitar med verkligt fin bark. Jag tog med mig ett par sjok in. Det lackade mot jul. Sen snurra' ja' ihop'et och vre te' at och fick ihop nånting. Jag minns inte precis vad det var.

Nisse Nilsson säger att han alltid velat ha någonting att lägga händerna på. Sedan den här dagen började det kila ordentligt av verksamhetslust i fingrarna. Det var ju så roligt, säger han och kommer ordentligt i prattagen. Vartefter blev det mer och mer arbete. Jag fick ju lite ovetv av frugan, för det dammade. Men sånt hör en ju inte på, säger han och skrattar.

Det är noga med var och när man plockar näver, förklarar Nisse på Børsen. Efter midsommar är rätta tiden. Finast är barken på björkar som växt i låglänta marker. På höjder blir barken mera knottig. Inte heller skadar det, som många tror, att ta lite näver på björken.

När det gäller eneträet så är det viktigt att det får torra ordentligt. Kanske ett par år. I en bod på gården visar han upp ett rejält lager.

Var får man idéer till modeller.

Ute i en bod på gården har Nils ett stort förråd av näver. Det är en konst bara att samla in, torka och välja rätt näver. Det har Nils lärt sig

lerna ifrån? Är det egna kompositioner?

— Jag får en "kick" om näterna, svarar Nisse. Innan jag ska somna ligger jag och funderar och gör ritningar i huvudet. Någon enstaka gång händer det väl att jag får en impuls i en hemslöjdsaffär. Men det mesta är helt och hållet egna idéer, poängterar han och berättar vidare att han är helt självlärd.

Han har ett 30-tal olika modeller. Det är näverdosor i olika storlekar, fint dekorerade. Det är fat, brickor, små pytsar, väggkorgar för eterneller och mycket annat. Varje sak för sig är ett fint handarbete. Ingen blir den andra lik. Nävern skiftar och ger fin ådring.

□ På Nordiska museet

Hemma har Nisse Nilsson också några ovanligt fina arbeten av oxhorn. Det är saker som t o m varit med på olika utställningar. Bl a på Nordiska museet i Stockholm, berättar han inte utan en viss stolthet. För den delen har han också haft sitt näver och ene med på en rad lokala utställningar.

Av ene finns till beskådande pallar i flera storlekar, små blombord och t o m större bord. Att stryka över det vackra träet och känna doften av ene ger en underbar känsla av att vara nära naturen.

En gren av gullregn har blivit en vacker liten ask. Det är visserligen dekorativt med gullregn men ett förbaskat hårt träslag att arbeta med, säger han och tror inte att det blir mycket mer av den varan.

□; Export till Amerika

Kundkretsen har ökat för varje år. Det sprids från mun till mun att det finns en gubbe i Falerum som gör näverarbeten, säger han och småskrattar. Det ena ger det andra och på olika sätt har hans alster hamnat både i Tyskland, England och Amerika. Det finns nog en stor marknad för näver i USA, tror han. För där gör de inte sådana här saker.

Beröm har han fått av många. Text av en riktig "nävergubbe" från norr. Det berömmet skattar han högt. För se där uppe kan de verkligen sånt här med näverslöjd. Snart kanske mina saker börjar gå på "export" till Norrland, skojar han.

— Man kan inte hinna med hur mycket som helst, säger Nisse Nilsson. Jag arbetar ju inte för förtjänstens skull. Då skulle jag svälta ihjäl. Timpningen är minsann inte stor. Nej, man måste ha något att syssla med så länge man nu orkar. Då mår man bäst, menar den idoga slöjdaren som börjar klockan åtta på morg-

narna och jobbar till klockan sex på kvällarna.

— Vore det inte för Tipsextra på lördn'n så sutte han nog i verksta'n då med, inflikar hustru Dagmar.

□ Van att arbeta

— Jag är van att arbeta, säger Nils som nu kommit i berättartagen. I unga år kom jag ut och hölls med allt möjligt. Det var sågverksarbete och det var arbete hos bönder. I 20-årsåldern kom jag tillbaka till fadershuset och blev "bodknodd" hos far min som var affärsman i Kättinge på Arkösund.

Tillsammans med en syster övertog han sedan affären. Så småningom hamnade han i Falerum. Det var 1933. Han blev affärsman.

— Det var då som jag fick namnet Nisse på Børsen, minns han. Det var tider det. Vilka tider. Falerum blomstrade. Här fanns många affärer, industrier, hotell, järnväg, poststation. Nu finns det bara en affär och en järnväg med en plåtstins.

□ Körde post i 24 år

År 1939 blev han postkörare i Hannäs. Ett jobb som han höll på med tills poststationen drogs in 1962.

— På 24 år hinner man lära sig att känna igen de flesta på bygden, försäkrar han. Och alla kände Post-Nisse. Då var det hårda tag. I synnerhet vintertid. Det finns många roliga episoder från den tiden. Att ta sig fram ca nio mil varje dag i alla väder var inte så lätt. Värst var det med halkan på alla småvägar.

Men Post-Nisse tog sig fram. Med en energi som gränsade till envishet klarade han de flesta strapatser. En och annan gång kanske det var nära till diket. Men det hände aldrig några svårare tillbud.

"Børsen" skötte han själv fram till 1946. Sedan var det andra som hyrde affären tills den lades ner i början på 70-talet.

Nu har han som sagt inrett sin verkstad i f d butikslokalerna. Han har skaffat sig en bra utrustning.

— I början hade jag bara en kniv när jag satt i köket. Där fick jag vara tills frugan körde ut mig. Ja, det var det där med dammet och skräpet från allt karvande och putsande. Nu får det ryka bäst det vill.

Text: BRITA PETERSSON
Foto: CHRISTER BERG

Det här är faktiskt gamla Järnvägsgatan i Åtvidaberg. Året är 1912 och det återstår ungefär 60 år innan träraderna ska sägas ner, hus rivas och vägen breddas för att ge plats åt en steril genomfart. Till vänster det som kallades för Pinnbygget och till höger det enda hus som i dag är kvar på den sidan av gatan

Åtvidaberg i vinterskrud Bilder ur Thorinska fotoarkivet

Åtvidaberg är vackert. Det spelar ingen roll vilken årstid man väljer. Naturen är förödande vacker. Så det är kanske inte främst de mest artistiska bilderna vi valt ur det Thorinska fotoarkivet när det gäller att illustrera vinter i Åtvidaberg. Utan kanske bilder av den typ man i dag inte kan få se i verkligheten. Såväl från arbete som från fest.

Samtliga bilder har tagits av folkskolläraren och fotografen Johan E Thorin som levde och verkade i Åtvidaberg från 1890 och fram till sin död 1930. Efter sig lämnade han tusentals glasnegativ av förvånansvärt hög klass.

Det Thorinska fotoarkivet är i dag splittrat på flera händer. En icke obetydlig del har Åtvidabergs kommun förvärvat. Man håller som bäst på att försöka lösa frågan hur man ska bringa ordning och reda i arkivet.

Uppgifterna om bilderna är i regel knapphändiga. Det kan stå "Skidåkare i Alhagen" och inget mer. Pia Witt på biblioteket i Åtvidaberg håller i det Thorinska fotoarkivet. Så är det nu mycket om bilderna. Så är det nu någon som känner igen skidåkaren eller någon annan eller har andra upplysningar att lämna, ta genast kontakt med Pia.

CHRISTER BERG

Vy över Åtvidaberg från 1904. Till vänster ses Verksgratan med sina 1700-talshus och som nu håller på att rustas upp. I gatans förlängning står brandstationen som numera är rivet. I förgrunden håller Åtvidabergs snickerifabrik på att uppföra den nya snickerifabriken. Kullarna i bakgrunden är Långbrottsområdet som i dag är i det närmaste helt bebyggt

Bland det mera exklusiva av Nils Nilssons arbeten är en samling föremål av oxhorn. Föremål som man nästan aldrig kan sluta känna på. De har bl a varit utställda på Nordiska museet

han ett eget konto på polisstationen där han med jämna mellanrum betalade av på böterna.

Väl så ofta blev Hermans fängelsevistelse upphov till en stunds förströelse för de andra på stationen. Bondkomikertakterna satt i. Åtminstone 1936 arbetade Herman hos Skrot-Kalle som hade firma under Drottningbron. Han lär då ha sällskapet med en kvinna som han bodde tillsammans med i drottning Kristinas jaktlott i Gröndal.

□ Vad fanns i bunten?

Herman Johansson avled i slutet av 60-talet på ett vårdhem i Södertälje. Strax innan han dog fick han besök av en släkting som vet att berätta att Herman då hade en stor hög med papper som han ville skulle gå i arv. Men vad som fanns nedskrivet på papperen vet man inte. Inte heller vart de tog vägen. Var det den samlade viskatten?

Kvar efter Bjälbodrängen finns såvitt man vet en handskriven visa, knappt 30 andra nedtecknade visor, några noveller och ett par fotografier. Och minnen.

□ Sjungande gamäng

Det är möjligt, säger Evald Medling, att minnet av Bjälbodrängen förskönas med tiden. Men faktum är att alla bara har gott att säga om honom. Man minns drängen som den glade, evigt sjungande gamängen. Alltid beredd att hjälpa andra. Munvig som få. Slängde gärna kåft med publiken. Sjöng nidvisor om orättvisor och människor som burit sig dumt åt. Ofta direkt rimmade inför publikum.

Evald Medling pekar på ett annat problem: musiken. I nästan inget fall finns någon uppgift om den. Fast man kan nog utgå från att Bjälbodrängen ofta använde sig av de mest kända skillingtrycksmelodierna. I några fall stämmer de bra till texterna.

□ Högtid i Oppeby

Nu är det meningen att forskandet efter Herman Johansson och dennes visor ska resultera i en biografi. Parallellt med Evald Medling jobbar också dennes syssling Fred Johansson i Kisa på att leda fram uppgifter. Någon gång i sommar kommer de båda tillsammans med Oppeby hembygdsförening att arrangera en minnesstund för att hedra Bjälbodrängen.

CHRISTER BERG

Prov på Bjälbodrängens viskonst

*I Södertrakten ett rykte gått
Att Bjälbodrängen ett öknamn fått
De nu en visa förtjänat har
De nobla damer som namnet gav*

*Hon dagsverksdrängar lura kan
Hon Bjälbodrängen ger snillenamn
Hon tror sig vara en änglavän
Hon är blott piga och jag är dräng*

Ur Snillet

*I drängkammarkäken så glader i sinn'
Jag sitter och hör det finns rätter på vinn'
Dom piper, dom skriker, dom släpar å drar
Och jag är förskrämd, stackars karl*

*Hur ska ja' må, ja' skulle rätter klå
Nej de' är så gott låta rättärkla' gå
De ska få en visa att läsa uppå
Tiger de ej får de två.*

*Ja' vet att de' hjälper, det haver hjälpt förr
Allenast för rätter, nej varelsor störr'
Jag vet mången kärring som nu håller trut
Som kacklat förbaskat förut.*

Ur Rättvisa

*Ja' lunke ut i väla å titta mej omkring
En vacker da' så kom ja' till staden Linköping
Där mötte ja' personer som bare bleg å sa:
Va' ä dä för fasoner? De mente stövlara*

*Må honom fick ja' åke. Å köre fick ja' må
Han slitigt må mej språkte om både dä å dä
Han talade om kritter, om pärallann å plog
Å om Lars Olas flicker som jämt må pojkar drog*

*Han frågte mej så hövligt: Var har du tjänt förut?
Men ja', ja' bara undra' hur tösera såg ut.*

*Å piga vart så nyter å krösarö om mun
På mej då börje krype i årera på stunn'
Ja' spände på te frie å hon sa bare: Ja!
Men då kom hon te blige å fick se stövlara.*

Ur Drängens resa

*Jag är så glader att brännvin finns
Jag tar det hellre än falska kvinns
Ack brännvin får man dricka av
Av falska kvinnor en för tidig grav
Nog är det bättre att hicka då
Än att ligga gömd i gravens vrå*

Ur Kvarntorpsfesten

*I denna stilla afton jag skriva vill en rad
Jag hoppas att den bliver er alla till behag
En nyhet skall det bliva, det tror jag nog heltvisst
För eder att få veta att jag är nykterist*

*På Sveriges hospitaler finns galningar i mängd
Men ingen kan bete sig så dumt som Bjälbo dräng*

Ur Blåbandsvisan

*Jag vet att jag är arm och ringa
Det hoppas jag ju är min egen sak
Fast inga guldmynt i min ficka klingar
Så mycket bättre kan jag då stå rak*

Ur Resa till Bjälebo

*Ja' tror de' la' å te helsicke
Ja' kom båd' te Horn å Hycklinge*

Ur Visa på Rängen

Julen 1978 i Åtvidaberg

14
/12

Den här sextetten ser med tillförsikt mot 1979. Övre raden från vänster tränaren Jörgen Gyllander, nye lagledaren Hans Olov Arpfors och ordföranden Kenth Fransson. I främre raden några av klubbens mest lovande spelare, Håkan Johansson, Per Kjellberg och Kennet Karlsson

Grebo IK bara växer och växer Fler planer behövs för fotbollen

Grebo IK håller på att bli en riktigt stor klubb. En av orsakerna är förstås den uthyggnad som under 70-talet ägt rum i det lilla samhället mellan Åtvidaberg och Linköping. En annan att man bedriver en omfattande aktivitet med främst fotboll på programmet. I dag har klubben ungefär 200 medlemmar, vilket är en ökning med ca 30 på ett år. Idag har man en omsättning på nära 200 000 kronor. Det kan jämföras med de ca 16 000 som omsattes 1972.

Som ett resultat av den allt mer vidgade verksamheten beslutade Grebo IK vid sitt årsmöte att utöka styrelsen från sju till nio ledamöter. De båda nyvalda blev ungdomssektionens ordförande Göran Görefeldt och Christina Ståhlbom, första kvinnan i föreningens styrelse.

Under den gångna säsongen hade man hela nio lag på benen, allt från ett flicklag till ett oldboyslag. Det myckna spelandet och tränandet gör att den enda fotbollsplanen inte räcker till. Därför har man som målsättning att under 1979 göra i ordning en plan för träning av pojk-lagen. Grebo IK har redan en ansökan inne hos fritidsnämnden i Åtvidaberg om hjälp.

Under 1978 färdigställde klubben genom egna medlemmars arbete en tillbyggnad om omklädningsrum och klubbtrum på Grebovallen. Sådana här saker kostar förstås pengar. För att få mer av den varan har klubben beslutat att tillsammans med Handbollsföreningen Åtvid försöka sig på bingoverksamhet.

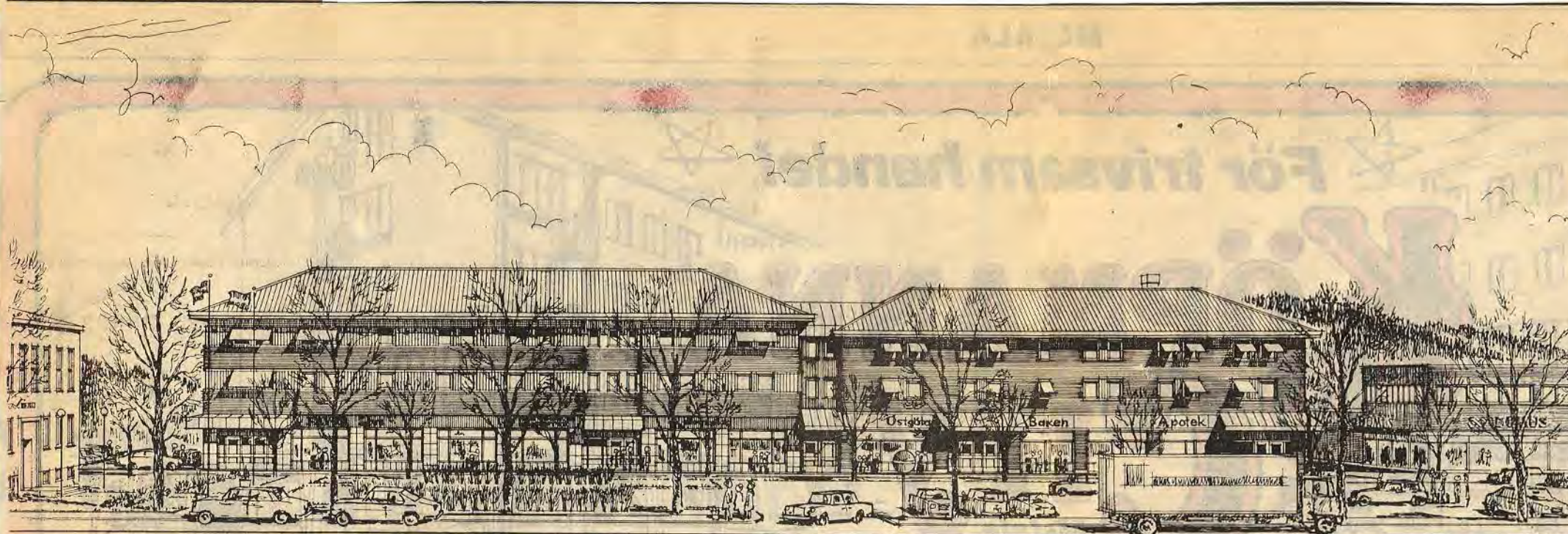
Ett annat sätt att få in pengar är förstås kommunala bidrag. De uppgick i år till ungefär tio procent av hela omsättningen.

Ytterligare ett sätt är de alltmer populära Gruvsvängarna. Cykelloppet tioårsjubilerade i år med nytt deltagarrekor för tionde gången.

Under ordförandeskap av Göran Pettersson beslutade de omkring 50 årsmötesdeltagarna att ta initiativet till en diskussion

om ett närmare samarbete med Grebo skid- och motionsklubb. Vidare invaldes i ungdomssektionen Lars Henriksson och Gunnilla Bjurström. Till lagledare för A-laget utsågs Hans-Olov Arpfors och för damlaget Lars-Evert Brandt.

CHRISTER BERG

Vid Stortorget i Åtvidabergs centrum ska Åtvidabergs byggnadsbyrå uppföra ett nytt stort affärs-, kontors- och bostadskomplex. Byggnaden som blir över 80 meter lång "bryts av" på mitten. Därigenom får man intryck av två hus. Dessutom lättas det "stora" intrycket upp genom olika typ av material och färg på fasaderna. Så när som på de fjorton lägenheterna och 115 kvm i bottenplanet är hela våningsytan på ca 8 000 kvm bokad. Byggstarten är beräknad till april 1979 och invigning till hösten 1980.

Trekanten i Åtvidaberg bebyggs för 20 miljoner

Vi har visserligen skrivit det förut men tar chansen en gång till: Nu tycks det äntligen vara klart att sätta igång Centrumrevolutionen i Åtvidaberg (peppar, peppar ta i trä!). Det handlar således om den stora apparat där bortåt 30 affärer, kontor och institutioner ska byta lokaler. Efter ett par års ändlösa diskussioner, inte minst på det politiska planet, ser det ut som om startskottet kan smällas av någon gång under våren 1979. Eftersom hela den här

omflyttningsprocessen åtminstone tidigare haft karaktären av en kedjereaktion har väl de flesta väntat sig att man skulle börja i ena änden. Riktigt så blir det inte. För den änden projektet i kvarteret Kopparverket (gemenligen kallad Gropen), har länge varit ett sorgebarn för byggmästare, politiker och eventuella hyresgäster. Nu får Gropenbygget tills vidare ligga på is. Trycket på ett stort affärs-, kontors- och hyreshus vid Stortorget är så starkt att man inte kan vänta längre.

I kvarteret Trekanten vid Stortorget utmed Adelsvärdsgatan skall två stora, gamla och inte särskilt väl underhållna byggnader rivas. Rivningen påbörjas så snart de få hyresgäster som fortfarande är kvar där har fått ersättningslokaler. Samtliga är uppsagda av ägaren Åtvidabergs byggnadsbyrå och senast i april ska t ex Lindsténs, Mahrs, Correspondenten och Fotoaffären ha flyttat till provisoriska eller i bästa fall permanenta lokaler.

Byggstart i april

Målsättningen är att komma igång med bygget i april månad, säger chefen för Åtvidabergs byggnadsbyrå Bo Rosén. Vi hoppas att allt ska klaffa för i det låget lediggörs många anställda efter att ha byggt färdigt tio villor i kvarteret Golfbollen.

Det som skall klaffa är den byråkratiska tågordningen med godkännande av stadsplan i byggnadsnämnd, kommunfullmäktige och av länsstyrelsen och slutligen byggnadslov.

För övrigt är huset (eller rättare sagt husen) färdigritade. Frånsett en affärsyta på 115 kvm och de fjorton lägenheterna är alla lokaler bokade. Den sammanlagda våningsytan blir på drygt 8 000 kvm. Det är en fördubbling jämfört med det första utkastet. Men så har man också lagt på en våning i slutprodukten.

Huset får en längd av 82 meter och en bredd av 28 meter. Det blir tre våningar högt. För att byggnaden inte ska ge ett alltför tungt intryck har man "brutit" av den på mitten. Det kommer i stället att se ut som två hus, precis som idag. Dessutom blir det olika färger och olika typ av fasad på de båda husen.

Projekt Trekanten är kostnadsberäknat till 20 milj kr. Mellan 15 och 20 byggnadsarbetare kommer att hållas sysselsatta under femton månader. Dessutom tillkommer jobb för underentreprenörer. Kan man börja i april/maj inne-

bär det att hela komplexet är klart någon gång på hösten 1980.

Hyresgästerna klara

Hyresgästerna är klara. På markplanet ska Dagab ha 709 kvm. Systembolaget 501, Östgötabanken 464 (plus 353 en trappa upp) och apoteket 250 kvm. Folkandvården ska på andra våningen disponera 956 kvm och landstingets dagcenter 527 kvm.

På andra och tredje våningen byggs fjorton lägenheter från tre till fem rum och kök. Fyra av lägenheterna är speciellt anpassade för handikappade.

CHRISTER BERG

Lucia och livräddare hyllade i Åtvidaberg

En guldklocka och 2 000 kr var från Carnegiestiftelsen fick Stefan Boson, Tommy Jonsson och Johan Pettersson motta av kyrkoherde Arne Nilsson. Belöningen fick de för sin bragd i våras att med fara för eget liv rädda en man från att drunkna i en isvak

En ljusdrottning med tårnor och tre livräddare blev på onsdagskvällen föremål för hedersbetygelser av en månghundrahövad publik i Åtvids stora kyrka.

Ljusdrottningen var förstas årets Lucia i Åtvidaberg, femtonåriga Ewa-Marie Jeppsson. Men före själva luciakröningen fick tre ynglingar tåga upp på podiet. De tre var Stefan Boson, Tommy Jonsson och Johan Pettersson, som i början av mars i år räddade en man ur en vak på Storsjöns is i Uknä.

Kyrkoherde Arne Nilsson berättade om ungdomarnas insats, som han betecknade som en bragd; de hade genom sin rådhighet och modighet och med fara för eget liv sannolikt räddat livet på en medmänniska. Arne Nilsson överlämnade därefter en guldklocka och 2 000 kr var till de tre från Carnegiestiftelsen.

Efter detta inslag sjöng delar av Åtvids ungdomskör som inledning på Luciaakten När vintermörkret kring oss står och fortsatte sedan med Stilla natt. Till Luciasången intog så Lucia med tårnor.

I år svarade kyrkoadjunkt Göran Dellskog för kröningen. I sitt tal framhöll han att Luciadagen kommit att tillhöra de stora kyrkliga högtiderna. Kanske något märkligt med tanke på att Lucia ursprungligen är ett helgon och att det är flera hundra år sedan vi slutat dyrka helgon i svenska kyrkan.

Men likväl, fortsatte Göran Dellskog, fyller Lucia ett av människornas mest grundläggande behov — nämligen på det känslomässiga planet. Lucia borde inspirera oss alla att sprida ljus och värme. Egentligen skulle vi be-

höva vara lucior allihop, slutade Göran Dellskog, och överlämnade därefter smycken till Ewa-Marie Jeppsson och hennes tårnor.

Därefter sjöng den decimerade ungdomskören Dotter Zion av Händel varpå Per-Arne Karlsson på trumpet framförde Nu tändas tusen julejus och Det strålar en stjärna. I stilla procession skred lucian och tårnorna ut ur kyrkan för att sedan stå vid utgångarna och ta upp kollekt till förmån för ett spädbarnshem i Tanzania.

CHRISTER BERG

musik

"Ny" Haydn på adventskonsert i Åtvidaberg

På söndag är det dags för den traditionella advents- och julkonserten i Åtvids stora kyrka. Det är då som musikdirektör Ingemar Ericsson mönstrar i stort sett allt av det aktiva kyrkolivet i Åtvid. Sammanlagt kommer närmare 90 sångare och instrumentalister att medverka i den timslånga konserten.

Som alltid när det gäller Ingemar Ericsson bygger han upp sina konserter både musikaliskt och med tanke på innehållet i det som framförs. Så gör han också nu då i ex den första avdelningen bygger på texter ur Gamla testamentet. Därpå följer Födelsen av Dupré varpå man avslutar med en avdelning baserad på Nya testamentet.

För första gången i Sverige, eller en av de första gångerna, kommer man i Åtvid att framföra Julkantat av Michael Haydn, en bror till Joseph. Kantaten är från 1770-talet och har helt nyligen upptäckts. Kyrkokören sjunger den med Anna Söderbäck som gästsolist.

Vidare medverkar ungdomskören med en Dvorakmessa, Cecilia-kören med ett inte alltför lätt verk av Mendelssohn, Agneta Ekström och Maria Muchiano-Johansson med en Vivaldikomposition och dessutom flera instrumentalister. För arrangemanget står SKS och Åtvids församling.

15/12

ÅTVIDABERG

Björnsättersmoderater diskuterade sjukvård

Moderata samlingspartiets Björnsättersavdelning har haft ett välbesökt möte hos Gunnar Olsson i Lakvik. På programmet stod en debatt om sjukvården i lands-tingets regi. I debatten medverkade landstingsmännen Håkan Sjögren och Carl G Nilsson, och läkarna Bengt Linder och Martin Elton.

Dessa redogjorde för verksamhetens nuvarande och planderade inriktning beträffande olika vårdformer och läkarorganisation. En livlig diskussion uppstod om avvägningen mellan slutet och öppen vård.

Flera mötesdeltagare redogjorde också för egna erfarenheter om sjukvården och vad som kunde göras för att avhjälpa vissa brister. Tidigare har moderaterna i Björnsäter gjort studiebesök både på hälsovårdscentralen och Östergården i Åtvidaberg och där fått en ordentlig orientering om verksamheten på de båda institutionerna.

Luciafest i PRO drog fullt hus

Åtvidabergs pensionärsförening anordnade på torsdagen en Luciafest på Bruksmässan där långt över 200 medlemmar hade samlats, dvs det var fullsatt. Man började i Hörsalen där föreningens sång- och musikgrupp framförde flera nummer. Dessutom visade Jacob Johansson sin film om tjärnbränning i Tjärdalen.

Ordförande Thore Johansson rapporterade om torsdagsträffarna på Fritidsgården och Elsa Douhan att föreningen haft ett lyckat samkväm för dem som vistas på Östergården och sjukhemmet. Man beslutade att Eric Larsson skulle anordna en mystisk resa nästa år.

Därefter fortsatte man i matsalen där en Luciatåblå framfördes under ledning av musiklärare Imgrid Olsberg. I tablån medverkade klass 6 B från Centralskolan. Lucia var 12-åriga Åsa Degerstedt.

Stjärngossarna får ny smörtenor

Det står inte på förrän vi genomtitit både jul och nyår och kommit fram till Trettonhelgen. Det är den helg då hemvärnets egna stjärngossar drabbar stora delar av Åtvidaberg. För Åtvidaberg är en av de få platser i landet där den här traditionen upprätthålls. Traditionen att sjunga runt slott och koja.

Hemvärnets stjärngossar består av altmeister Nils Ross. Han är den ende som varit med alla år. Nu blir det det 31:a. Så är det Evald Medling, lika hårbeprydd som tredje man, Svante Kullgren, inte är det.

Fjärdeman, smörtenor och basist har sedan nära 20 år Rune Thor varit. Men nu har han börjat få problem med de höga tonerna och har lagt av. Ersättaren är känd i Åtvids sångarkretsar. Det blir nämligen ledaren för manskören och tillika kulturstipendiaten Nils Ahlin. Med på färden följer så David Rendlert. Han sköter två viktiga sysslor. Dels är han Judas med pungen (den som kasserar in tacksamma bidrag), dels är han chaufför och ser till att stjärnorna kommer dit de ska med instrument och frackar i snö och backar.

Som vanligt har Trettondagsstjärnorna massor av bokningar under de två dagarna. Som vanligt går varenda krona till hemvärdet i Åtvid. Dvs frånsett gaget som brukar bestå av sex kronor till var och en i ersättning för tvättning av skjortor. Som vanligt kommer man att sjunga Bersbodrömmar femtioelva gånger. Som vanligt kommer man att ha roligt.

Hemvärnets ungdomsavdelning i Åtvidaberg har haft julavslutning i Sporthallens foajé. Hemvärnschefen Arne Ahlsén hälsade de över 30 deltagande ungdomarna välkomna. Sammanlagt ingår ett 40-tal ungdomar i åldern 15-16 år i avdelningen. Jakob Johansson visade sin film från Åtvidabergshemvärnets högvaktstjänst i Stockholm förra året. Fin instruktion för pojkar eftersom fem-sex av dem eventuellt får vara med i högvakten nästa höst. Dessutom kommer ungdomsavdelningen att få ställa upp som avgående vaktstyrka vid generalrepetitionen. Efteråt utdelades blommor till ungdomsledare Claes Claesson och Jakob Johansson.

Viltolyckor. Under den gångna veckan har fyra viltolyckor inträffat i Åtvidaberg. Samtliga har hänt i kvällningen. Av olyckorna inträffade två vid Grebo, en vid Lilla Örsätter och en vid Friggestorp. Inblandade har varit personbilar å ena sidan och tre rådjur och en hjort å den andra.

Åtvidabergs hundklubb hade på torsdagen ett välbesökt klubbmöte i klubbstugan då man förmst diskuterade den närmaste framtiden. Bl a beslutades om inköp av pulkastrustning och efter julhelgerna skall man anordna en pulkakurs med Ulf Krona och Eva Andersson som ledare. Medlemmar kommer att få möjlighet i framtiden att hyra såväl pulkor som klubbstugan.

Åtvidabergs CKF-avdelning har haft möte hos Lillies Rydberg. Man beslutade anordna kaffesamkväm på Östergården. Vidare diskuterades riksdagsmannalistan inför nästa års val. Efteråt förekom Luciatåg. Lucia var Ulla Jacobsson som också sjöng flera visor. Man avslutade med Lucia-kaffe och julklappsbyte.

16/12

16/12

Bakom affärsfastigheten i förgrunden ligger kvarteret Kopparverket, i folkmun Gropen, där man sedan länge diskuterat och planerat för ett affärsvaruhus eller affärs- och samlingslokalhus. Nu har den siste tilltänkte huvudhyresgästen tackat nej. Därmed är förutsättningarna helt nya för byggnaden. I stället skissar man nu för en byggnad med huvudsakligen kontor och samlingslokaler

Inget varuhus i Gropen i Åtvid Men andra lokaler är aktuella

Under de senaste åren har man diskuterat många alternativa användningsområden för en ny byggnad i kvarteret Kopparverket, det som i dagligt tal kallas Gropen, i Åtvidaberg. Men av den ursprungliga tanken på ett affärsvaruhus med järn, byggvaror, färg och golv återstår nu inte mycket.

I dag, sedan den siste huvudintressenten, Wicksells, tackat nej till en plats i Gropen, planeras en byggnad med nästan uteslutande kontor och samlingslokaler av olika slag.

Från början avsåg Thylls järnaffär och byggshop att tillsammans med Wicksells färg uppföra ett gemensamt affärshus i Gropen. Därefter kom affärskedjan Dagab in i bilden. Man planerade att etablera sig i Åtvidaberg med en större livsmedelshall.

Men så beslöt sig Thylls för att flytta till Fågelsången i Göta lantmäns lokaler. Och kommunstyrelsen uttalade att man inte tyckte Gropen var lämplig för en dagligvaruaffär.

□ Såg ljus ut

Åtvidabergs byggnadsbyrå ritade ett nytt förslag. En byggnad med affärer (Wicksells som dominerande), hantverkare, bio, squash, diskotek osv. Ett tag såg det tom ut som om projektet skulle kunna genomföras. Därigenom skulle man kunna frigöra den gamla Domusbyggnaden vid Stortorget och följaktligen kunna sätta i gång det riktigt stora bygget i kvarteret Trekanten.

Men återigen sattes en broms på utvecklingen. Åtvidabergs arbetarekommun reagerade mot formuleringar i exploateringsavtalet mellan kommunen och Åtvidabergs byggnadsbyrå.

När så äntligen dessa problem undanröjts tackar den siste huvudhyresgästen i Gropen, Wicksells AB, nej till ett erbjudande om lokaler där. Det är i det läget som Åtvidabergs byggnadsbyrå beslutar att sätta i gång projektet på Adelsvärdsgatan utan att först invänta Gropen.

□ Inte intressant

Köpman Karl-Melker Kindstrand förklarar att det inte längre är intressant för Wicksells att flytta till Gropen. Tillsammans med Thylls och/eller Dagab var förutsättningarna bra. Men i dag ser det inte ut som om det blir särskilt många affärer på den sidan Järnvägsgatan.

Ur försäljningssynpunkt har vi i dag ett mycket bra läge vid Stortorget, fortsätter Karl-Melker Kindstrand. Men vi ligger illa till ur transport- och trafiksynpunkt och en flyttning är nödvändig. Vart och hur är saker som diskuteras. En flyttning till Fågelsången är inte utesluten.

Ändå fortsätter planeringen för en byggnad i Gropen med oförminskad kraft. Det är alldeles fel att säga att projektet ligger på is, förklarar Bo Rosén på Åtvidabergs byggnadsbyrå.

Det är riktigt att vi nu diskuterar ett användningsområde, som avviker från den ursprungliga tanken, säger fastighetschef Lars Persson vid Åtvidabergs kommun. Byggnadsbyrån och kommunens referensgrupp under ledning av kommunalrådet Carl-Eric

Ahlström har redan haft en sittning där man bitt Byggnadsbyrån att titta på olika uppslag.

□ Stort lokalbehov

Utan vidare finns det ett behov av flera lokaler i Åtvid. Försäkringskassan har efter knappt fem år vuxit ur sina lokaler i Gettingen. Den kommande företagshälsovården måste ha någonstans att ta vägen. Arbetsförmedlingen har deklarerat behov av större utrymme.

Dessutom pågår i Åtvidaberg sedan länge diskussion om nya lokaler för biblioteket och behovet

av en större samlingshall. Bowlinghallarna har krävt en ny bowlinghall, som med fördel får plats i Gropen. Tennisspelarna vill ha en egen hall. Ett och annat affärsföretag är intresserat av området.

Kvar finns också planerna på bio, squash, diskotek och gatukök. Det blir nu Åtvidabergs byggnadsbyrås och referensgruppens huvudvärk att sy ihop ett förslag av de många önskemålen enligt de nya förutsättningarna.

Under tiden sätter "centrumrevolutionen" i gång — i centrum.

CHRISTER BERG

I Grebo tog byalaget till ett radikalt grepp när man skulle utse årets Lucia. Man helt enkelt lottade fram lucian bland de nio anmälda kandidaterna. Lotten föll på Maria Sundell

Många Luciatåg i Åtvid I Grebo lottades Lucia

Under veckoslutet tycktes Luciafirandet kulminera i Åtvidaberg. Atskilliga ljusdrötningar skred fram i kommunen och spred värme och ljus i mörker och kyla. En och annan kanske tycker att det skrivits och talats tillräckligt mycket om Lucia nu. Men låt oss bara få nämna tre till: den lottade Lucian, den blötaste Lucian och Lucian med det största Luciatåget.

I Grebo är det traditionellt Grebo byalag som svarar för Luciafirandet som anordnas ihop med en stor julfest. Men i Grebo prövade man i år ett aldeles nytt grepp. Man lottade fram vem som skulle bli Lucia.

— Vi har ledsnat på systemet med röstsedlar, säger Ulla Zander i julfestkommittén. Antingen blir det en skönhetsävling eller också väljs den som har den största slakten. Alla ska ha samma chans. Många tycker den här idén är bra och faktum är att vi aldrig förut haft så många Luciakandidater som i år, slutar Ulla Zander.

En halvtimme före framträdandet samlades alla kandidaterna i ett omklädningsrum. Förre landstingsmannen Linus Johansson såg till att allt gick rätt till när lilla Charlotte Ekholm "utsåg" Grebos Lucia.

Lotten föll på Maria Sundell som sedan skred ut i den fullsatta gymnastiksalen för att krönas av Linus Johansson. Tärnor var Anika Hornwall, Marie Wallberg, Marie Appelkvist, Marie Forsberg, Ann Görefält, Monika Mattsson, Susanne Karlsson och Eva Sandkvist.

I år hade byalaget utvidgat julfesten med flera nya inslag. Man hade t ex inbjudit andra organisationer att delta. Så där sågs den nybildade Grebo hembygdsförening, Grebo IK och Grebo pensionsförening vid olika stånd.

□ Största Luciatåget

På fredagskvällen kunde man se Åtvidabergs största Luciatåg i

Sporthallen. Det ägde rum i samband med ÅIF:s gymnastikavslutning. Inför välfyllda läktare intågade i den mörklagda hallen Lucian Therese Nyström med ett 60-tal tärnor, stjärngossar och pepparkaksgubbar i släptåg.

I själva Luciaspelet medverkade också Minilucior och ministjärngossar från Sonja Aithals barn gymnastik och ett tiotal tomtar anförda av tomtemor Monika Karlsson. I det efterföljande programmet medverkade flickor med jazzgymnastik, ÅIF:s elitflickor, truppgymnastik demonstrerad av 70–80 flickor och ett fristående cowboyprogram.

□ Blötaste Lucian

Åtvidabergs blötaste Luciafirande anordnades förstås av Åtvidabergs simsällskap i Simhallen dit massor av folk sökt sig trots risken eller chansen att bli ordentligt nerstänkt.

Efter ett fackelsim intågade Lucian Åsa Degerstedt åtföljd av skolkamrater från "sexan" på Centralskolan. Åsa placerades sedan i en gondol som effektivt och nästan ljudlöst fördes runt i basängen alltmedan tärnor och stjärngossar sjöng vackra sånger.

De närmare 400 åskådarna i Simhallen kunde också roa sig åt Håkan Skoogh och hans polare i några av simmarvärldens mera ökopierbara simhopp. Allan Roseberg ledde en auktion, man hade skolmästerskap och mycket annat.

CHRISTER BERG

18/12

ÅTVIDABERG

Rohger var värst Simmade 6,5 mil

På fredagskvällen var det stor, högtidlig och publikfattig avslutning på höstomgången av Milsimmet i simhallen. Arrangörerna, Åtvidskorpen och fritidsnämnden, kunde konstatera att man inte haft så många deltagare i Milsimmet på fem år. I höst räkade man in 283 startande varav 220 damer.

Alla de här simmade sammanlagt 275,3 mil under 3 109 tränings-tillfällen. 163 simmare klarade den stipulerade milen för att vara med om dragningen av resechecken värd 600 kr. Slumpen utsåg Roland Larsson till vinnare.

På sina håll nöjde man sig inte med att simma bara en mil. Som t ex Rohger Givik. Han simmade 65 000 meter och blev därmed den som hann längst under hösten. För det fick han en särskild belöning.

Den sextonde veckans Milsimsvinnare blev Maj-Britt Rundberg, Harriet Smith, Ingbritt Larsson, Margit Lönn, Gunnel Nord, Monica Martinsson, Mona Björndahl och Dagmar Ullbro.

Åtvidskorpens ordförande Ulf Hallberg som svarade för prisutdelningen passade också på att gratulera dem som vunnit priser i kampanjen Simma till Lucia. Dessa blev Gunnel Nordlöf, Maria Thuresson, Inga-Britt Jungström, Birgitta Skogh, Dagmar Ullbro och Ulla-Britt Nygren.

Skolmästerskap i simning

I samband med ASS Luciafirande i simhallen på lördagen avverkades som vanligt också finalerna i skolmästerskapen i simning. Likaså utdelades utmärkelserna Wicksells vandringspris och Gip Chimals vandringspris. Det sistnämnda som utdelas för träningsflit och gott kamratskap gick i år till Camilla Johansson.

Wicksells vpr för bästa Sum-Simprestation utdelades också i år till Ylva de Val. Ylva har lyckats fint i DM och hon var bara en tiondel från finalen i ungdomens riksmästerskap.

Resultat i Skolmästerskapen: Klass 2, pojkar, 25 m fritt: 1) Johan Ohlsson 27,1; 2) Peter Ekvall 28,8. Flickor: 1) Maria Klint 30,5; 2) Emma Tormalm 32,6.

Klass 3, 25 m fritt, pojkar: 1) Mikael Swärd 21,0; 2) Martin Asmundsson 23,8. Flickor: 1) Sofia Larsson 24,6; 2) Katrin Andersson 25,7.

Klass 4, 25 m fritt, pojkar: 1) Peter Klint 18,0; 2) Matti Ohlsson 19,2. Flickor: 1) Marie Knutz 19,9; 2) Terese Wennerström 27,1.

Klass 5, 50 m fritt, pojkar: 1) Anders Carlsson 35,1; 2) Peter Linder 36,0. Flickor: 1) Anette Bolkovic 38,2; 2) Marie Lindblom 40,1.

Klass 6, 50 m fritt, pojkar: 1) Rickard Lindgren 34,3; 2) Jörgen Hellqvist 43,1. Flickor: 1) Camilla Johansson 31,4.

Skogsarbetareförbundet sektion 12 har haft årsmöte i Folkets hus. Såväl ordföranden Lars Rasch som sekreteraren Christer Edström omvaldes. Man konstaterade att anslutningen till cirkelarna är bra. Ombudsman Leif Myhr visade en film om södra Afrika.

Åke Elliot avtackad. Vid kommunstyrelsens sammanträde på måndagen deltog moderaten Åke Elliot för sista gången. Han har som bekant av sagt sig de politiska uppdragen från årsskiftet. Efter sammanträdet avtackades han med en Gullbyetsning av ledamöter, suppleanter och tjänstemän i kommunstyrelsen.

Åtvidabergs socialdemokratiska kvinnoklubb har haft ett välbesökt julmöte. En sänggrupp inledde varefter ett Luciaprogram gavs. Efter julgröt och kaffe avslutades festen med en paketauktion.

19/12

han, årets innehavare av Åtvidabergsplaketten.

Här på bilden får han motta den ur Göte Edlunds hand. Göte är kommunfullmäktiges ordförande och det var vid fullmäktiges sammanträde i fredags som plaketten delades ut.

Det är egentligen fritidsnämnden som utnämner plaketthinnehavaren. Och fritidsnämndens ordförande Lennart Linnerstedt motiverade också varför Lars-Erik Lund fått årets plaketten.

Bl a sa han att det beror på "mångårigt oegennyttigt och engagerat ledarskap bland Åtvidabergs barn och ungdom".

Det här fina arbetet har Lars-Erik utfört i Åtvidabergs bordtennisklubb, där han bl a varit ansvarig för tävlings- och lägerverksamheten.

Julklapp

att minnas...

Mängder av

NYHETER

SMYCKEN

i guld och silver

som inte behöver kosta så mycket.

Matsilver och Presentartiklar i Tenn och Silver Förlovningsringar

Åtvidaberg
Tel. 113 26 — Stortorget

FINT GENOMFÖRD ADVENTSKONSERT

19/12-78

Stora kyrkan i Åtvidaberg var fullsatt vid söndagens välregisserade och fint genomförda adventskonsert. Programmet inleddes med den medeltida processions- och treenighetshymnen Alta trinita beata.

Ungdomskören sjöng därpå berömvärdt livfullt och engagerat en komposition av A Vivaldi för stråkar, solo, duett och blandad kör. För fint utförda solon och duetter svarade Agneta Ekström och Maria Johansson.

Sjungande en gammal dalmelodi på Bereden väg för Herren vandrade ungdomskören upp till oreglläktaren, där den förenade sig med kyrkokören, som vårdat och välnyanserat sjöng bl a O Olssons Advent och julgångar i arrangemang av D Wikander. En intressant Kantat av Michael Haydn för blandad kör, sopransolo, orgel och två violiner kunde, då solisten insjuknat, tyvärr inte genomföras fullt autentiskt.

Konserten avslutades med ett

nämnda körer sjöng Ara vare Gud av A Dvorak. En krävande och mäktig komposition med

teater

effektfull orgelstämma. Dess framförande blev en pampig avslutning på en storslagen konsert.

Trots ungdoms- och kyrkokörens berömvärda insatser var och förblev Ceciliakörens sång och Sten-Åke Carlssons orgelspel konsertkvällens pärlor. De unga och älskligt naturliga sångarna i Ceciliakören presterade en serafiskt skimrande ren sång, som i andra avdelningens kända julsånger var nätt upp det vackraste man kan få höra i sångväg.

På Ceciliakörens första avdelning följde Sten-Åke Carlssons utsökt fina tolkning av fransmannen M Duprés Nativité (Födelsen) hämtat ur dennes Symphonie Passion. Före och efter Ceciliakörens framträdanden spelade Arne Gustavsson lika rena och finstämda små flöjtsolon som nämnda sång.

Repetitören, ledaren och den sammanhållande kraften i söndagens stora och helgmättade konsert var som vanligt Ingemar Ericsson, församlingens outröttlige och kunnige kyrkomusiker.

Före konserten hälsade kyrkoherde Arne Nilsson den talrika församlingen välkommen. Han riktade i välformade ordalag också ett varmt tack till de medverkande och dess ledare vid kvällens konsert, Ingemar Ericsson. Men många som fått, köpt och läst årets Adventshälsning till Åtvids församling undrade helt säkert om detta tack inte blott var en läpparnas bekännelse.

Att döma av nämnda Adventshälsning ser det faktiskt så ut, ty istället för att tala om församlingens rika musikliv och Ingemar Ericssons betydelse för detta har Arne Nilsson funnit

GOD JUL

och GOTT NYTT ÅR

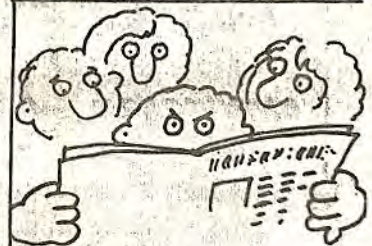
önskas personalen, förestandare, kontor, läkare, köket, terapiförestandare samt föreningar och enskilda som under året varit

det mer angeläget att referera till ett samtal om fotboll med AFF:s lagkapten. Och han har i detta sitt märkliga ställningstagande beträffande fotbollens företrädare i församlingens liv välvilligt sekunderats av komminister Bo Linnros. Denne har nämligen med sällspord form av anonymitet upprepat i Adventshälsningen vad han tidigare berättat för en tidning om sina intryck som sjukvårdsbiträde vid långvården i Linköping.

Inför behovet att delge Adventshälsningens läsare dessa för sin församling så betydelsefulla händelser har det inte blivit en enda rad över till ett omnämnande av SKS odiskutabelt stora insatser i församlingens liv. Inte heller har plats eller intresse funnits för lämnandet av uppgifter om besöksfrekvensen under det gångna kyrkoårets konserter, musikafnär och helgmälsböner med musikinslag.

Kan denna uteblivna statistik möjligen bero på det faktiska förhållandet att dessa aktiviteter rönt en alltför stor uppskattning? Dvs en uppskattning som verkat besvärande och därför lämpligen borde dämpas på sätt som nu skett i församlingens Adventshälsning.

ESKIL ANDERSSON

Hela familjen studerar alltid LOPPMARKNADEN med samma intresse. Torsdag/fredag varje vecka i FO.

Hela familjens julklapp

Möbler ★ Mattor

Armaturer ★ Täcken

Kuddar ★ Sängöverkast

Låga NETTOPRISER

Fornestigs Möbler

Söderleden — Tel. 100 97

Nyhuggna

Kom och välj i vårt stora urval VINTERSPORT-ARTIKLAR

★ Sport

★ Jakt

★ Fiske

SPORT-CITY

Åtvidaberg — Tel. 100 27

Biodlarna i Åtvidaberg har fått ny ordförande

Mister Bi i Åtvidaberg — Knut Sägval — har lämnat ordförandeposten i Åtvids biodlareförening. Han har fungerat som ordförande i 32 år. Knut Sägval kvarstår i styrelsen där han för övrigt varit med sedan 1939. Till ny ordförande utsågs på årsmötet häromdagen Rune Wrenmark. Knut Sägval valdes till föreningens hedersordförande.

1978 har varit ett händelserikt år för biodlareföreningen. Den kanske största och bästa händelsen var att man i somras efter omkring 60 års verksamhet kunde ta sin första föreningsbigård i bruk. Av baron Johan Adelsvärd har man fått tillgång till mark och inomhuslokaler. Men ännu återstår förståts mycket arbete innan anläggningen är färdig.

Trots att förutsättningarna inte var särskilt bra samlade föreningens medlemmar in 4 697 kg honung. Det blir 23 kg per samhälle i genomsnitt. Endast ett 20-tal bishädder klarade inte vintern.

Liksom tidigare har Thore Johnsson stått för leveranserna av honungen till tapstationen.

David Forsgren har fått beröm för sin framgångsrika drottningodling. Föreningen medverkade i Bjärka-Säby och sålde där ordentligt med honung.

Kassan balanserade på 4 600 kr med en mindre behållning. I verksamhetsberättelsen omtalas att kommunen välvilligt givit anslag om sammanlagt 2 600 kr. Med tanke på de krav på anslag som framställs och det missnöje med för låga anslag som då och då hörs är det värt att notera att det också finns nöjda föreningar. Eller som biodlareföreningen skriver:

"Dessa medel betyda mycket för föreningens verksamhet och styrelsen vill till de kommunala

Efter 32 år som ordförande i Åtvids biodlareförening lämnar nu Knut Sägval den posten. Han kvarstår i styrelsen där han varit med sedan 1939. Knut har valts till hedersordförande

myndigheterna framföra föreningens varmaste tack. Det skall också vara vår strävan att förse vår vackra natur och odlingar och dess vilda och odlade flora rikt med pollinatörer som håller blomningen vid makt och ger god behållning åt odlarna och det allmänna."

Var det någon som sa att alla bara klagar?

CHRISTER BERG

ÖC onsdag 20 december 1978 5

musik

Advents- och julkonsert

Det musikintresserade Åtvidaberg är att gratulera. För inom kommunens gränser ryms en musikalisk livskraft som frisk och stark står emot de flesta försök till kvävning. Eller styrning. Musikkåren, orkesterföreningen, allmänna kören osv. De blomstrar nu som sällan eller aldrig förr. Ytterligare ett exempel på musiklivets glöd och styrka gavs i Åtvids stora kyrka på söndagskvällen då mellan 700 och 800 personer bevisade den traditionella advents- och julkonserten.

Den här konserten är bara ett av flera tillfällen under året Inge- mar Ericsson, dynamisk musikdirektör i Åtvids församling, samlar sina kyrkomusikaliska trupper. Regelmässigt håller programmen mycket hög klass. Söndagens konsert var inget undantag trots att sopranen Anna Söderbäck tvingades ge återbud i sista stund.

Därmed blev naturligtvis inte framförandet av Michael Haydns nyligen upptäckta Julkantat riktigt rättvisande utförd med ersättande violiner i arian. Agneta Ekström sjöng nu recitativet med den äran. Kyrkokörens insatser i den effektfulla och spännande kantaten var berömvärda.

Konserten inleddes med att ungdomskören i värdig och fin-

stämd procession sjöng den medeltida hymnen Alta trinita beata. Den rikt begåvade kören sjöng därefter för andra gången på kort tid Vivaldis tonsättning av Psaltaren 112. Maria Mucchiano-Johansson och Agneta Ekström duktiga i solo- och duettpartierna. Kören suverän.

Den tredje kören i konserten var Ceciliakören, en grupp ungdommar i åldern 10—15 år som Inge- mar Ericsson hoppas mycket på. Fint, rent och intelligent sjöng Ceciliakören flera stycken med Mendelsohns väl så svåra I herrens tjänare prisen Gud som topprestation.

Superlativer behövs för att beskriva insatserna av Arne Gustavsson och Sten-Åke Carlsson. Arne Gustavssons flöjtspel upphör aldrig att imponera. Largot ur Romans flöjtsonat och Dalakoralen Den signade dag var två av hela konsertens mest lysande pärlor.

Sten-Åke Carlsson, som liksom kantor Christer Carlsson svarade för ett utsökt ackompanjemang, är något av en specialist på fransk orgelmusik. Nu spelade Sten-Åke Carlsson Nativité ur Symphonie passion av Dupré. Ett romantiskt lyriskt stycke som i komposition och framförande bar mästarens resp lärjungens signum. Advents-

konserten avslutades med Gloria in exelcis deo ur en massa av Dvo- rak. En jublande mäktig final.

Tidigare har vi efterlyst någon form av tacksamhet från publikens sida eller från representanter för Åtvids församling. Men den här gången stod kyrkoherde Arne Nilsson upp och uttryckte sin uppskattning över det arbete som församlingens kantor Inge- mar Ericsson utför. Arne Nilsson tackade också alla medverkande för ett väl genomtänkt program. När han gjort det kunde konserten börja.

CHRISTER BERG

Drygt arbete bärga långtradarläp

Det tog ungefär tolv timmar innan bärgningsmanskop kunde få loss ett stort långtradarläp som hamnat på sidan av vägen vid Golvsäter mellan Åtvidaberg och Linköping. Olyckan inträffade vid femtiden på måndagsmorgonen. Långtradaran med släp fullastad med plasdetaljer från Electroluxfabriken i Motala var på väg till Västervik.

En mil före Åtvidaberg uppper föraren att han blev bländad av en mötande personbil. Han fick sladd på sitt tunga fordon varvid släpet kastades ner på höger sida. Chauffören lyckades få upp hela ekipaget på vägen igen men klarade inte retursladden.

Återigen åkte släpet ut till höger, knäckte två telefonstolpar och blev liggande på sidan till höger av vägen. Innan släpet kunde bärgas vilket var en komplicerad procedur, måste omlastning av fraktgodset ske. Först vid 17-tiden var man klara.

Genom olyckan blev också några fastigheter i området utan telefonförbindelse.

Tomtförsäljningar. Kommunstyrelsen har beslutat sälja Snöret 5 för 55 000 kr till Lennart Bergström och Ingrid Grönqvist och tomtens Trossen 4 till Pär Ericsson och Marie Johansson för 55 000 kr.

Avstår från köp. Kommunstyrelsen har beslutat avstå från den kommunala förköpsrätten till fastigheten Blidsäter 1:15 i Björnsäter. Tomtarealen är 964 kvm och köpeskillingen 250 000 kr.

Skådebanan. Kommunstyrelsen har beslutat föreslå att den nybildade kommittén för Skådebanan i Åtvidaberg får 6 000 kr i anslag för verksamheten nästa år. I lokalkommittén ingår Hans Jonsson, Bengt Samuelsson, Göran Gustafsson, Harald Olsson, Margareta Kindesjö, Kerstin Nygren och Gunnar Granberg.

Kollektivtrafik i Åtvidaberg? Frågan diskuteras av partierna

Ska vi fortsätta utreda kostnader, förutsättningar och riktlinjer för kollektiv persontrafik i Åtvidabergs tätort? Den frågan ställer sig kommunstyrelsen i Åtvid. Man har tittat på ett mer eller mindre skissartat förslag över hur tätortstrafik skulle kunna organiseras i Åtvidaberg. Förslaget har tagits fram av K-konsult. Nu närmast ska de politiska partierna i kommunen gå igenom förslaget och före den 1 februari nästa år komma in med synpunkter till kommunstyrelsen.

Åtvidabergarna är inte alldeles utan möjligheter att ta sig mellan olika områden med kollektivtrafik. Men så värst bra är inte förhållandena. Med SJ:s bussar går det att åka från Nygårdsområdet via centrum och till hälsovårdscentralen. Vidare kan man med s k serviceresor ta sig in till centrum under vardagar från Berg, Adelsnäsavägen och Bruksgatan.

Alla som bor i Basthagen, Garpan och Västantorps är helt utan kollektivtrafik.

Enligt det utarbetade förslaget skulle man kunna införa två lokala linjer i Åtvidaberg, där trafiken skulle kunna utföras med minibus eller taxi.

Man talar om "norra slingan" som skulle gå från Stortorget via Slevringevägen, Gruvsgatan och Douglasvägen tillbaka till Stortorget. Efter förbeställning skulle föraren också kunna ta upp passagerare från Basthagsvägen, Blåbärvägen och Östgötavägen i Nygård.

Den "södra slingan" utgår också från Stortorget och fortsätter via Strandgatan, Östergården, hälsovårdscentralen, Söderleden och Djurgården tillbaka till torget.

Utredaren har tänkt sig två turer per dag och därigenom har alla möjlighet till två timmars uppehållstid i centrum och de flesta kan stanna två timmar på hälsovårdscentralen.

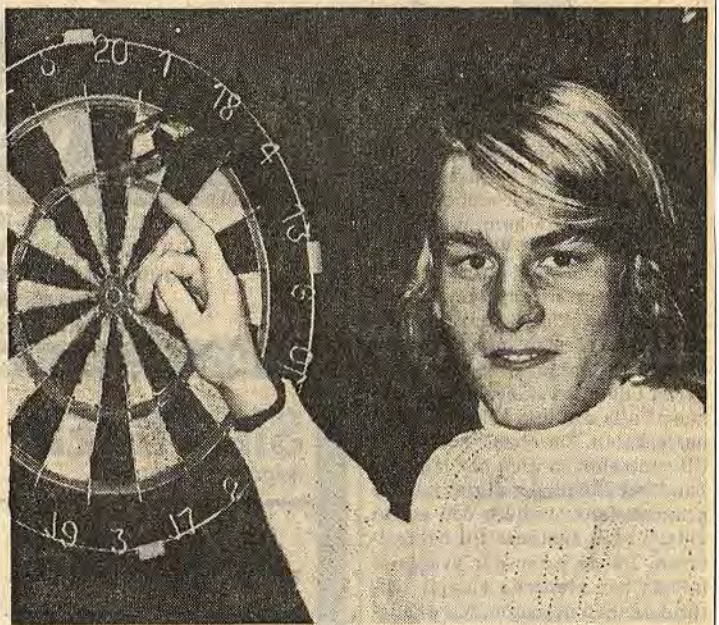
Slingorna är ungefär fem kilometer långa och en lämplig enhetstaxa skulle kunna vara två kronor per enkelresa. Man beräknar att antalet resande per tur blir i genomsnitt två.

Kostnaderna för en sådan här verksamhet är svåra att beräkna. Om lokaltrafik införs måndag-lördag året om kommer kostnaderna att uppgå till mellan 15 000 och 23 000 kr och intäkterna till ca 5 000 kr. Väljer man ett alternativ med färre trafikeringsdagar uppgår kostnaderna till 7 000-16 000 kr och inkomsterna till 5 000-13 000 kr.

I dag utgår inget statsbidrag till tätortstrafik men en ändring kan komma. I så fall skulle ett statsbidrag kunna uppskattas till 30-50 procent av underskottet.

CHRISTER BERG

Dartintresse i Åtvid

Kenneth Andersson är Åtvidsbäst i att kasta pil

Partigrupper i Åtvidaberg diskuterar Basthagenplan

Hur ska den fortsatta utbyggnaden av Basthagen i Åtvidaberg utformas. Den frågan kommer de kommunala organen att få ta ställning till någon gång nästa år. I det material som lagts fram av fastighetskontoret är en av de viktigaste punkterna frågeställningen om tomtspekulanterna ska äga eller hyra sitt hus.

Kommunstyrelsen har nu beslutat skicka ut hela materialet till de olika partigrupperna. Man menar att inom varje parti bör man grundligt diskutera utformningen av Basthagen. Yttrande vill kommunstyrelsen ha före den 1 februari nästa år.

Correspondenten har tidigare redovisat grunderna i det bakgrundsmaterial som fastighetschef Lars Persson tagit fram. Nu har vissa kompletteringar gjorts. Bl a menar fastighetschefen att det i dag är omöjligt att med någon noggrannhet ange ekonomiska konsekvenser vid olika val av bostadsform.

Avsikten är att få en politisk inriktning hur planering och utredningar i fortsättningen ska bedrivas, menar Lars Persson.

I materialet konstaterar han att lägenhetsfördelningen bör göras mera jämn än t ex på Strandgatan, där lägenheter upp till tre rum och kök uppgår till 88 proc och bara 5 proc i Nygårdsområdet. En fördelning med tyngdpunkt på tre-fyra rum och kök bör eftersträvas.

Lars Persson skriver vidare att strävan att lika bostad ska kosta lika inte gett önskat resultat. Det

är i dag avsevärt dyrare att hyra än att äga bostäder, framför allt äldre bostäder. Beroende på inkomst, bidrag och avdrag är det dock omöjligt att generellt ange de olika nettokostnaderna för olika boendeformer.

Rent allmänt är kapitalkostnaderna liksom kostnader för drift och underhåll dyrare för hyresgästen.

SAISP-grupperna har haft synpunkter på Basthagen. En samlingslokal per 100 lägenheter skulle betyda en kostnad på ca 200 kr per år och lägenhet. Någon form av "hustomte" skulle medföra ytterligare någon hundralapp.

Lars Persson framhåller att det finns exempel på bostadsområden där man nått många av de olika mål som SAISP uppställer. Med rätta upphandlingsmetoder, ett noggrant underlagsmaterial och en klar målsättning bör ett sådant bostadsområde inte bli dyrare än en mer konventionell modell bortsett från konkreta serviceåtgärder.

Som så ofta får inriktning, intuition, säkerhet eller lite chanstagning, framsynthet osv vara vägledande, slutar fastighetschefen.

Dartsporten, dvs en ädlare variant av pilkastning, introducerades som bekant i Åtvidaberg i höstas. I Sporthallen har personalen ordnat med tre banor. Det finns pilar att låna. Man har haft uppvisning av dart-proffs och sist, men inte minst, anordnat en cup-tävling bland pilkastarna i Åtvid.

Under hösten har så åtta man kvalificerat sig till själva finalen, som nu också slutspelats. Åtvids första dartzung kom att heta Kenneth Andersson. Det blev säkert också rätt man. I semifinalen be-

segrade han Roger Svensson med 2-0 och i finalen Conny Karlsson med 3-0. Dessutom innehar Kenneth Åtvidabergsrekordet på tre pilar, 140 poäng.

Efter finalpasset på tisdagskvällen delade Peter Ohlin ut förstapriset, en flytväst, till cupvinnaren. Peter Ohlin hoppades också att dartintresset i Åtvid nu skulle kunna få fastare former genom bildandet av en klubb eller en särskild sektion i en existerande klubb.

ÅTVIDABERG

Stadsplaneförslag visas i skyltfönster

Just nu och fram till den 9 januari hålles förslaget till ändrad stadsplan för kvarteret Trekanten i Åtvidabergets centrum tillgängligt för allmänheten. Det är under den tiden man skall rikta anmärkningar mot förslaget. Normalt måste den som vill ta del av ritningar och andra handlingar bege sig till kommunalkontoret och då under ordinarie kontorstid få kunna göra det. För många, särskilt som kommunalkontoret är stängt under lunchtid, är det näst intill omöjligt att titta på handlingarna. Om man inte vill ta ledigt från sig jobb. Men i fallet Trekanten har byggnadsnämnden tagit ett nytt radikalt grepp.

För första gången är planen, dvs perspektivskiss, modell och en kortfattad beskrivning, tillgänglig för allmänheten dygnet runt. Allt i hop finns nämligen utställt i ett skyltfönster hos Thylls i Gamla Domus.

Kommunen höjer hyran. Kommunstyrelsen har beslutat höja hyran i kommunägda bostäder och lokaler från årsskiftet. Höjningen blir densamma som den i uppgörelsen mellan hyresgästföreningen och stiftelsen Åtvidabergshem. Det betyder en ökning med 6:67 per kvm för lägenheter och en ökning med 10 procent för lokaler. För dem som har uppvärmning av bostaden inräknad i hyran tillkommer ytterligare tre kronor per kvm. Allt som allt handlar det om ett 20-tal hyresgäster. Enligt fastighetskontoret skulle höjningen egentligen ligga på elva kr i grundhyra. För när det gällde överenskommelsen med Åtvidabergshem ingick där som delmoment att hyresvärden skulle uppta statligt lån för underhåll. Sådana lån kan man inte få till hus som inte är statligt belånade. Vilket alltså kommunens i regel inte är.

Varuförsörjningsplan. De utredare från KF, som skall arbeta fram en varuförsörjningsplan för Åtvidabergets kommun, skall ha tillgång till en referensgrupp med företrädare för Åtvidabergets köpmannaförening, Konsum centrala Östergötland och Åtvidabergets kommun. Till referensgrupp har utsetts från kommunen Carl-Eric Ahlström (s) och Sigvard Önnegren (c), från köpmannaföreningen Olle Andersson, ICA, och Bjarne Jacobsson, Dagab, och från Konsum Eric Svensson och Jan-Ake Colldin.

Att tolka protokoll

Oftast försöker man förstå det som organisationer, nämnder och styrelser skriver i sina handlingar. Men ibland ids man bara inte.

Som tex det här protokollet från lönenämnden i kommunen. Ta sats och läs: "Enligt lönenämndens instruktion framgår av punkt 3 att lönenämnden har "att följa frågor rörande kommunens förvaltnings- och arbetsorganisationer samt härutinnan föra de framställningar vartill personalorganet kan finna anledning". De organisatoriska frågorna är så nära förbundna med bl a innebörden och tillämpningen av gällande kollektivavtal och andra anställningsvillkor samt med ev uppkommande avtalsförhandlingar, liksom med övriga personaladministrativa åtgärder, att det ter sig både naturligt och nödvändigt att lönenämnden får deltaga i bedömningar av organisationsförslag (även ev befattningsbeskrivningsfrågor) och att det för ärendenas beredning är till fördel att så sker med tanke på att lönenämnden genom sin verksamhet kan förutsättas ha fått god inblick i organisations- och arbetsförhållanden."

Nu har vi förståts kastat sten i vårt lilla glashus.

Ny i PU. Till ny ledamot efter Åke Elliot i kommunstyrelsens planeringsutskott har utsetts Carl G Nilsson.

Bostadsbidrag. Under november månad fick 1 076 hushåll i kommunen bostadsbidrag med 359 739 kr.

Plingstkyrkans julfestägde rum på söndagen då omkring 350 personer hade sökt sig till kyrkan. Julfesten anordnades för alla deltagare i barn- och ungdomsarbetet och i hobbygrupperna. Barn från de olika söndagsskolorna sjöng liksom ungdomskören Klängen under ledning av Sören Carlsson. Vidare medverkade Maj Millqvist med gitarrspel och missionär Britta Andersson, som berättade om söndagsskolor och julfester i Afrika. Pastor Nils-Göran Andersson delade ut biblar till tio ungdomar. Olika tävlingar örekom och barn och föräldrar åt sig väl smaka vid de dukade borden.

I Värna kyrka hölls på söndagen en advents- och julsångsgudstjänst. Värna barnkör sjöng. Kanor Birgitta Andersson spelade på orgel julmusik av Bach och Daquin. Hon sjöng även några psalmer på folkmelodier. Komminister Bo Linnros predikade och sjöng också duett med Birgitta Andersson. Efteråt samlades kyrkobesökarna till samkväm i missionshuset.

ÅIF laddar upp inför säsongen

Det är uppåt i ÅIF:s skidsektion sedan de gröna vintrarna under början av 70-talet förbytts i mera normala vita. Under den vinter som redan börjat kommer ÅIF att köra flera tävlingar i egen regi.

Det blir förstas i skidserien för ungdomar i åldern 7-16 år och Skidans dag. Vidare kommer ÅIF i vinter att arrangera seniorernas DM-stafetter.

I slutet av januari anordnas Lilla Humpaloppet. Det är en sanktionerad tävling för ungdomar.

Vinterns stora och festliga begivenhet kommer att äga rum på eljusspåret den 16 och 17 februari. Då ställer ÅIF till med ett 24-timmarslopp. Loppet är öppet inte bara för föreningar och etablerade skidåkare utan också för företag, organisationer och allmänhet. Var och en av deltagarna kör ett halvtimmesspass och varje lag får ha upp till 48 deltagare.

Det här är ett jippo som vi tror mycket på, säger K-G Petersson i ÅIF:s skidsektion. Det är första gången det anordnas ett 24-timmarslopp här i Åtvid. Det är över huvud taget sällsynt på de här breddgraderna men mycket populärt där det arrangeras norrut.

Förberedelserna för nästa års Vasalopp är i full gång. Anmälningarna skulle vara inne redan i mitten av november. För en vecka sedan blev det klart att ÅIF får med en trupp på 18 man i Vasaloppet. Man anmälde 24 åkare och fick trots allt hygglig utdelning i kvoteringen hos Moranisse.

SSU Facket i Åtvidaberg har haft ett möte där man främst diskuterade problemen i södra Afrika. Man beslöt göra ett uttalande, där man säger att man stöder den väpnade kampen i södra Afrika. Vidare uttryckte mötet som sin mening att svenska företag inte ska få investera i Sydafrika. Diskussionen inleddes med att Lars Rasch visade en stillfilm som bakgrundsmaterial.

Betalar soptippsarrende. Kommunstyrelsen har beslutat godkänna ett arrendeavtal för soptippen i Korshult. Avtalsförslaget upprättades redan 1973 men föll därefter i glömska fram till nu då markägaren, stiftsnämnden i Linköping, översänt undertecknat kontrakt. Med tiden har fordran på kommunen ökat och ökat. Enligt avtalet skall kommunen för 4,4 hektar betala 1 900 kr i engångsersättning och 2 200 kr om året. Summan är indexreglerad och kommunens skuld, som nu skall betalas, uppgår till 23 118 kronor och 92 öre.

Vårdbidragen ökar. På förslag av gatukontoret har kommunstyrelsen beslutat gå till kommunfullmäktige för att få ett extra anslag med 42 800 kr. Pengarna skall man ha till de ökade kostnader kommunen får om fullmäktige samtidigt godkänner förslaget till nya regler för kommunala bidrag till enskilda vägar inom kommunen. Enligt förslaget skall bidrag utgå med 20 procent av godkänd underhållskostnad till enskilda vägar som redan får statsbidrag. Till de vägar som inte får statsbidrag utgår kommunalt bidrag med 50 procent av beräknad kostnad. Sammanlagt beräknas kommunens kostnad öka från 26 000 till 85 000. De nya reglerna avses gälla från årsskiftet.

Köper kommunen Östantorp? Baroniet Adelsvärd har frågat om kommunen har intresse av att köpa mark, ladugård, verkstad och förrådsbyggnad i Östantorp, dvs där Thylls just nu har verksamhet. Kommunstyrelsen har utsett Carl-Eric Ahlström, Assar Holmqvist och Lars Persson att närmare höra sig för om villkoren. Tidigare har området varit intressant som plats för radhusbyggnad.

Långbrots socialdemokratiska förening har beslutat ställa sig bakom en motion om hjälp till socialt handikappade. Motionen ska närmast behandlas av arbetarekommunen. Vidare antogs en motion om att just arbetarekommunen borde få större möjligheter att diskutera den kommunala budgeten. Kommunerna borde få större möjligheter att skapa fiskerivårdsområden, anförde Stig Strömberg i en motion, som nu sänds vidare till distriktkongressen. Slutligen nominerades rektor Olof Sandqvist som kandidat på riksdagslistan och som kandidater till landstingslistan nominerades Göran Pettersson, Ulla Dahlberg och Wide Hellman.

Barnarbetets julavslutning ägde på söndagen rum i Åtvids gamla kyrka. Gudstjänsten leddes av kyrkoherde Arne Nilsson. Medan en körgrupp ur ungdomskören sjöng bar barnen fram de olika gestalterna till julkruddan. Efteråt samlades man i församlingshemmet för kaffe och saftkallas. Som avslutning lekte man en stund i ungdomsgården, där Aron Andersson, Nils Ahlin och Per Eriksson stod för musiken.

3 000 besökare på Vinterutställningen

Den Vinterutställning som Friluftsförbundet och fritidsnämnden i Åtvidaberg anordnade i Sporthallens foajé under några novemberveckor besöktes av omkring 3 000 personer. Det berättar arrangörerna i en sammanställning om projektet.

Kostnaderna för hela utställningen stannade vid ca 8 000 kr. Att det inte blev större utgifter beror på det frivilliga arbete som lagts ner på projektet. Med normala löner hade kostnaden troligen varit fem gånger så stor.

Bland besökarna fanns t ex folk från Eksjö. Så i Eksjö har man redan haft en egen utställning. Allt enligt Åtvidabergsmodell.

Friluftsförbundets ordförande Ann-Sophie Söderberg är nöjd med det mesta beträffande utställningen. Utom med pressen, lokalradion, distriktets egen tidning, att inte fler kom till utställningen och att inte skolklasserna engagerades mer.

I tävlingen Guldisbjörnen blev resultat: 1) Zdenek Kanka; 2) Björn Petersson; 3) Jerker Smedberg; 4) Marita Axelsson; 5) Susanne Svånström, Silverbjörnen: 1) Marie Axelsson; 2) Ann-Christin Johansson; 3) Susanne Carlsson; 4) Lars Poignant; 5) Inga-Lill Svensson.

Försöker igen. På slutet gick det litet knalt med dansverksamheten i Folkets hus för ägaren Åtvidabergs folkparksförening. Den sista, eller rättare sagt den senaste, hade man 1975. Men nu ska vi försöka igen, säger ordföranden Britt-Louise Carlzon. Det är ett sätt att återigen få fart på Folkets hus. Problemet är, fortsätter Britt-Louise Carlzon, att lokalerna är lite för små för att täcka upp de mest populära orkestrarernas gager.

En fullpoängare i Nutid i Åtvid Fimpen en stöttesten för många

Det blev en fullpoängare i Correspondentens tävling Nutid i Åtvid, tävlingen på julsidorna från Åtvidaberg. Det var också en 20-poängare mer än vi räknat med. För det fanns ett par kluriga frågor med. Men Lise-Lotte Carlsson på Smällgatan i Åtvidaberg fick in en ordentlig fullträff. Som belöning får hon ett nummerat blad med motiv från Verksgatan, signerat Åtvidskonstnären Bernt Holmström.

— Det var verkligen överraskande, sade hon när tidningen delade ut priset. För egentligen skickade jag in lösningen mera på skoj. En del frågor fick jag hjälp med och ett par måste jag chansa på. Var det t ex Hero som tjuren i Falerum hette? Jaha.

En honnör får man väl lov att ge familjen Ripstrand som fick fin utdelning på sitt tävlingsdeltagande. Inte mindre än fem familjemedlemmar kom med i prislistan. Fyra av dem hade 18 rätt.

Vi måste också passa på att tacka Gunborg Larsson för vänliga rader. Tyvärr räckte inte hennes rätta svar till pris. Men vi får hoppas på en god helg ändå och att vi hinner före pappersinsamlingen med vår nästa tävling.

Svåraste frågan var hur mycket chihuahuan Fimpen vägde. De flesta trodde att han vägde nio hekto. Rätt svar skulle vara 14 hekto. Problem vållade också tjuren Hero i Falerum, Gruvsvängen i Grebo och Weine Anderssons T-hot.

Rätt rad skulle vara: 1xx 1x2 x22 112 1x2 2x2 1x.

Svaren på frågorna: 1) Det blir oförändrad kommunalskatt i Åtvid nästa år; 2) Årets första tussi-

lago hittades av Veronica den 10 mars; 3) Fimpen vägde i somras omkring 14 hekto; 4) Tjuren med de många tvillingkalvarna heter Hero.

5) Björsäters SK fick upp både A-lag och damlag i en högre division; 6) Brandförsvaret i Åtvid fyllde nyligen 75 år; 7) Grebo IK:s Gruvsvängen samlade 413 deltagare; 8) Weine Andersson har byggt en T-hot.

9) Nye chefen på Stallet heter Bertil Köhler; 10) Biskopsmötet har (ännu) inte behandlat näringslivsfrågan i Åtvid; 11) Kulturstipendiaterna heter Karin Björkman och Nils Ahlin; 12) Över 5 000 människor skrev på listor för bevarande av Klockarängen.

13) Lars-Erik Nylund representerar bordtennis; 14) Biet anföll Correspondentens utsände (för säkerhets skull två gånger); 15) Bråket om en chefstjänst i kommunen har gällt biträdande socialchef; 16) Närstadrotens syföreling fick in 9 600 kr på sin handarbetsauktion.

17) Temat för Frimärkets dag i Åtvid var svamp; 18) Ellynor Nygren vann 100 000 kr i lönsparandet; 19) Sextonårige Bengt Gus-

tafsson har byggt sig en datamaskin; 20) Lennart Bergström kom på 64:e plats i Vasaloppet.

Förstapriset, ett konstverk, går till Lise-Lotte Carlsson, Åtvidaberg, och tio andrapriser, chokladkartonger till Margaretha Andersson, Åtvid, Matz Andersson, Skänninge, Edith Johansson, Åtvid, Anders Pettersson, Åtvid, Gunnel, Gunilla, Krister, Kristina och Torbjörn Ripstrand, Åtvid, och Sven Wessman, Åtvid. Priserna har delats ut.

CHRISTER BERG

23/12

En hjärtans
God Jul

TILLÖNSKAR VI

ALLA

våra läsare, annonsörer,
meddelare och vänner

Bertil, Birgitta
Christer och Gunilla

ÖSTGÖTA
CORRESPONDENTEN

I ÅTVIDABERG

Roger Svensson från Åtvidaberg — nästa stora simmarstjärna

Roger från Åtvid sticker till USA Målet klart: OS

Målsättningen är helt klar för honom — de olympiska spelen. Antingen det nu blir 1980 eller 1984. Eller båda olympiaderna. Jag satsar stenhårt, säger han. Och mer ska det bli.

Det handlar om 18-åriga Roger Svensson från Åtvidaberg. Kanske, kanske inte det allra största löfte vi haft i bassängen, säger badmästare Roland Lind. Men utan vidare den som vill mest, satsar mest och tränar mest. Och Roland har ju varit med ett tag och bli haft landslagsflickan Lena de Val, LASS, bland sina adepter.

Än så länge har Roger Svensson nöjt sig med att simma för den lilla simklubben i Åtvidaberg. Än så länge har han inte haft sitt stora genombrott. Men de som känner honom säger att de inte kommer att bli det allra minsta förvånande när genombrottet är

ett faktum. På ett år har Roger förbättrat personbästa med över fyra sekunder till 53,2.

Normaldosen träning är för Roger omkring 30 timmar i veckan. Han går på kommunala vuxenutbildningen i Linköping. Där har han ett år kvar. Egentligen. Just nu undersöker han möjligheterna att klara av de studierna på ett halvår, antingen i Piteå eller, helst, i USA.

För det är mot USA han just nu blickar. Det är där man kan utvecklas som simmare. Det är där de stora simtränarna finns. Om Rogers planer går i lås ska han stanna i USA i fyra år och varva studier med träning.

En försmak på den vistelsen får han redan om ett par dagar. På juldagen följer han med 25 av Nordens bästa simmare på ett tre veckor långt träningsläger i Florida, USA. Där blir det till att träna med och under uppsikt av världsstjärnor.

Hela julkalaset går på närmare 5 000 kr. Pengar som Roger får betala själv. Fast bakom sig har han Roland Lind som försökt hjälpa till att hitta sponsorer. Trots att Roger inte är något af-fischnamn än har man lyckats ut en krona här och där. Moderklubben ASS är fattig och har bara råd med ett par hundralappar på sin stjärna.

— Simning är mitt liv, säger Roger Svensson. Jag är beredd och ska satsa allt jag orkar på att nå det två bokstöver långa målet: OS.

CHRISTER BERG

Åtvidaberg kan få två kommunalråd

Åtvidabergs kommun kan komma att få sitt andra kommunalråd från årsskiftet 1979/80. Planerna på inrättandet av ytterligare en kommunalrådstjänst i Åtvidaberg diskuteras som bäst i de socialdemokratiska organisationerna. En av orsakerna till att man anser att det finns behov av ännu ett heltidsarvoderat kommunalråd är den enorma arbetsbelastning som de olika nämndordförandena har.

Det säger Olof Sandqvist, ordförande i den socialdemokratiska fullmäktiegruppen och ledamot i den arbetsgrupp som en tid diskuterat de förtroendevaldas arbetsförhållanden. I arbetsgruppen ingår arbetarekommunens verkställande utskott och gruppstyrelsen i kommunfullmäktige.

Vi har tagit fram ett diskussionsunderlag där vi redovisar olika möjligheter att lätta på arbetsbördan för främst dem som innehar ordförandeposterna i olika nämnder och styrelser, fortsätter Olof Sandqvist. Ett sätt är att inrätta ytterligare en kommunalrådstjänst. Arbetsgruppen har

inte tagit ställning till vem som skall bli Åtvids nästa kommunalråd. Det är organisationsfrågorna man diskuterar, inte personfrågor. En möjlighet är att låta en ordförande i en "tung" nämnd som tex byggnadsnämnden (Evert Johansson) eller sociala centralnämnden (Göran Pettersson) överta några av de uppgifter som kommunalrådet Carl-Eric Ahlström har.

Något måste göras, säger Olof Sandqvist. För det är i dag orimligt att begära att en nämndordförande ska hinna sätta sig in i alla frågor på sin fritid. Jag tror inte det är någon risk för tjänstemannavälde i Åtvidaberg. Men ska demokratin fungera i ordets fulla bemärkelse måste åtminstone några av de förtroendevalda få en chans att hinna med sina uppdrag.

På torsdagen presenterades frågan för arbetarekommunens representantskap. Därifrån bollades ärendet över till s-föreningarna i Åtvidaberg som i mitten av februari ska ge sin syn på om man vill ha ytterligare en kommunalrådstjänst eller inte. Först därefter kan arbetarekommunen ta ställning. Ett kommunalt beslut i frågan lär inte komma till stånd förrän efter valet i höst. Det betyder att den som eventuellt blir kommunalråd nummer två i Åtvid kan börja jobba tidigast årsskiftet 1979/80.

Åtvidaberg

Bilstölder. Natten till fredagen stals en vit Volvo PV från en parkeringsplats vid Söderleden. Under natten hade försök gjorts att stjäla bilar på både Söderleden och Utsikten. På fredagen upptäcktes en tjuvkopplad, stulen bil övergiven på utfarten mot Överum. Bilen hade stulits i Linköping. Man misstänker att det finns ett samband mellan brotten.